TAM ORTA (11 İLLİK) TƏHSİL SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ 2 MART 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ KEÇİRİLƏN BURAXILIŞ İMTAHANINDA İSTİFADƏ EDİLƏN TAPŞIRIQLARIN İZAHI

English

Listen to the passage and answer questions 1 – 6.

Anna Julia Cooper was a writer, a teacher and an activist who defended education for African Americans and women. She was the daughter of a black slave woman. Despite the poverty, Anna managed to get education. Anna got her college degree after her husband died. Later she had master's degree in mathematics. During the 1890s Cooper became involved in the black women's club movement. The members of the club were educated middle-class women. They believed that it was their duty to help African American women who needed help. During this time Anna became a popular public speaker. She published her first book "A Voice from the South" to call for equal education for women. Anna considered that educated African American women were necessary for inspiring black race. Her book gained national attention and Cooper began lecturing across the country. Her lectures were mainly focused on the topics such as education, civil rights and the status of black women. Her book is considered first written source of Black feminism. Anna Cooper is often titled as "the Mother of Black Feminism".

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) Anna's lectures were about mathematics.
B) Cooper had got her college degree before her husband died.
C) Anna Cooper was born into a rich family.
D) Anna had master's degree in arts and literature.
E) Cooper was both a writer and a teacher.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikri seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən* ***"Anna's lectures were about mathematics."*** *fikri doğru deyil, çünki Annanın mühazirələri riyaziyyat haqqında deyildi;* ***"Cooper had got her college degree before her husband died."*** *doğru deyil, çünki Kuper kollec təhsilini həyat yoldaşı ölməzdən əvvəl yox, sonra almışdı.* ***"Anna Cooper was born into a rich family."*** *fikri də doğru deyildir, çünki Anna Kuper varlı ailədə yox, kasıb bir qul ailəsində anadan olmuşdu (dünyaya gəlmişdi);* ***"Anna had master's degree in arts and literature."*** *fikri də doğru deyil, çünki Anna magistr dərəcəsini incəsənət və ədəbiyyat üzrə deyil, riyaziyyat üzrə almışdı.* ***"Cooper was both a writer and a teacher."*** *fikri isə* ***doğru cavabdır,*** *çünki mətnə əsasən* ***Anna Kuper həm yazıçı, həm də müəllim*** *idi.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .

A) popular public speakers
B) the book "A Voice from the South"
C) the struggle against poverty
D) the black activist woman
E) the black women's club movement

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətndə əsasən nədən bəhs olunduğu soruşulur. Burada verilmiş* ***"the struggle against poverty"***, ***"popular public speakers"***, ***"the book "A Voice from the South""*** *və* ***"the black women's club movement"*** *fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətn* ***"qaradərili aktivist qadın"*** *haqqındadır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "the black activist woman"*** *olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Anna published her book "A Voice from the South" … .

A) to describe her own life and activity
B) to describe the lifestyle of black women
C) to show poverty of African Americans
D) to call for equal education for women
E) to call for the solution of environmental problems

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah*:* *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümlə mətndə* ***"She published her first book "A voice from the South" to call for equal education for women." (O özünün "Cənubdan səs" adlı ilk kitabını qadınlar üçün bərabər təhsilə çağırış etmək məqsədilə çap etdirdi.)*** *kimi olduğu üçün verilmiş fikirlərdən yalnız "****to call for equal education for women****" bəndi cümləni tamamlayır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"to call for equal education for women" olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 4 – 6 in the "Answer sheets".

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Write the correct answer to the question according to the passage.

Who were the members of the black women's club?

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Verilmiş sualın doğru cavabı* ***"The members of the club were educated middle-class women."(Klub üzvləri təhsilli orta sinif qadınları idi.)*** *cümləsində verilmişdir. Test tapşırığının* ***doğru cavabı "educated middle-class women"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Despite the poverty, Anna … .

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu yarımçıq cümlə mətndə* ***"Despite the poverty, Anna managed to get education." (Kasıblığa baxmayaraq, Anna təhsil ala bildi.)*** *kimi verilmişdir. Buna görə də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "managed to get education"*** *olan bənddir.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Write one adjective from the passage that describes the word "*attention*".

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş* ***"attention"*** *ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş "Her book gained* ***national*** *attention and Cooper began lecturing across the country" cümləsinə əsasən, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****national****" sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choose the pair of nouns in the singular.

A) balls, island
B) window, glasses
C) meal, flower
D) umbrella, monkeys
E) tools, gift

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: İsim

İzah: *Bu test tapşırığında təkdə verilmiş isimlərin olduğu bəndi seçmək tələb olunur.* ***"Window, glasses, balls, island, umbrella, monkeys, tools, gift"*** *sözlərinin olduğu bəndlərdə müvafiq olaraq* ***"glasses", "balls", "monkeys", "tools"*** *isimləri cəmdə olduğu üçün həmin sözlərin qeyd olunduğu bəndlər doğru cavab deyil. Yalnız* ***"meal, flower"*** *bəndindəki isimlər təkdədir. Ona görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı "meal, flower"*** *isimlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choose the correct modal verbs.

The kids … get up early. They have no lessons today.

1. don't have to
2. ought to
3. have
4. shouldn't
5. must

A) 1, 4
B) 1, 2, 3
C) 4, 5
D) 3, 4, 5
E) 2, 3

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Feil. Modal feillər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feil ilə tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***"have"*** *modal feil kimi özündən sonra "****to****" hissəcikli məsdər tələb etdiyinə görə doğru cavab ola bilməz,* ***"should"*** *və* ***"must"*** *modal feilləri cümləni məntiqi cəhətdən düzgün tamamlamadığı üçün səhvdir."****Don't have to"*** *və* ***"shouldn't"*** *modal feilləri həm qrammatik, həm də məntiqi cəhətdən uyğun gəldiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Choose the correct Passive Voice version of the sentence.

When did they take the entrance exams?

A) When were the entrance exams taken?
B) When were the entrance exams been taken?
C) When were they taken the entrance exams?
D) When were taken the entrance exams?
E) When the entrance exams were taken?

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məchul növ

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş xüsusi sual cümləsinin məchul növdə düzgün bəndini tapmaq tələb olunur. Xüsusi sual cümləsində (zərfliyin sualı) söz sırası belə olmalıdır: sual sözü+köməkçi feil+mübtəda+əsas feil … . Məlum növdə olan cümlə keçmiş sadə zamanda olduğu üçün* ***"When were the entrance exams taken?"****cümləsinin qeyd olunduğu bənd* ***doğru cavabdır****.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

The children painted the fence … .

A) yourself B) themselves C) myself
D) himself E) herself

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Əvəzlik

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə boşluğu müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə əsasən cümlənin mübtədasının cəmdə* ***"children"*** *olmasına diqqət etmək lazımdır.* ***"Yourself", "myself", "himself"*** *və* ***"herself"*** *əvəzlikləri təkdə olduğu üçün səhv cavablardır. Mübtədaya* ***(children)*** *uyğun olan qayıdış əvəzliyi "****themselves****" olduğu üçün,* ***doğru cavab*** *"****themselves"*** *olan bənddir.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Choose the correct exclamatory sentences.

1. What a clever dog it is!
2. What clever dogs are they!
3. How the clever dog it is!
4. How clever the dogs are!
5. How dogs the clever they are!

A) 2, 5 B) 3, 4 C) 2, 3 D) 1, 4 E) 1, 5

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Nida cümlələri

İzah: *Bu test tapşırığında doğru nida cümlələrini seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi,* ***"what"*** *sözü ilə başlayan nida cümlələrində söz sırası belə olur:* ***"what + (a, an) + sifət + isim + mübtəda + xəbər." "How"*** *ilə başlayan nida cümlələrində isə söz sırası:* ***"How + sifət (və ya zərf) + (the) mübtəda + xəbər"*** *şəklində olur. Odur ki,* ***"2. What clever dogs are they!", "3. How the clever dog it is!", "5. How dogs the clever they are!"*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bəndlər səhv cavablardır. Çünki bu nida cümlələrində söz sırası doğru deyil. Beləliklə, verilmiş cümlələrdən* ***"1. What a clever dog it is! 4. How clever the dogs are!"*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bənd* ***doğru cavabdır.***

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

… Mount Fuji located on … island of Honshū,
is … highest mountain in Japan.

A) The, the, – B) –, the, the C) The, the, the
D) –, the, – E) –, –, –

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllarla tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə "****Mount Fuji****" zirvə adı olduğu üçün onun qarşısında artikl işlənmir. Artiklın işlənmə qaydasına görə* ***ümumi isim + of + xüsusi isim birləşmələri*** *həmişə "the" müəyyənlik artiklı ilə işlənir. Odur ki,* ***"the Island of Honshū"*** *ifadəsində* ***"the"*** *müəyyənlik artiklı işlənməlidir. Həmçinin üstünlük dərəcəsində sifətlə təyin olunan isim müəyyən artiklla işlənir* ***("the highest mountain").*** *Buna görə də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "-, the, the"*** *artikllarının verildiyi bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

The invited guests … two hours ago.

A) has arrived B) arrived C) arrive
D) is arriving E) will arrive

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında feilin düzgün zaman formasını müəyyən etmək tələb olunur. Burada verilmiş sadə cümlənin sonunda "****two hours ago****" zaman zərfliyi keçmiş sadə zaman tələb etdiyi üçün* ***"has arrived", "arrive", "is arriving"*** *və* ***"will arrive"*** *cavabları yanlışdır. Keçmiş sadə zamanda olan* ***"arrived"*** *feilinin qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

David was … than his classmates.

A) tall B) taller C) more taller
D) most tallest E) the most tall

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Sifət

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq sifəti seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, ingilis dilində cümlədə* ***"than"*** *bağlayıcısı sifətin müqayisə dərəcəsində olmasını tələb edir. Buna görə də,* ***"tall", "more taller", "most tallest", "the most tall"*** *olan bəndlər yalnışdır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****taller****" sifətinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Make up a sentence.

1. in Brighton
2. he
3. a taxi
4. arrived
5. Mr. Reed
6. when
7. took
8. to the hotel

A) 5, 8, 4, 2, 7, 3, 1, 6 B) 6, 2, 7, 3, 4, 1, 5, 8
C) 5, 7, 8, 3, 6, 4, 2, 1 D) 2, 4, 8, 6, 7, 5, 3, 1
E) 6, 5, 4, 1, 2, 7, 3, 8

Alt-standart: 5-4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlə düzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri müvafiq ardıcıllıqla düzməklə cümlə qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin doğru ardıcıllığı* ***6, 5, 4, 1, 2, 7, 3, 8 (When Mr.Reed arrived in Brighton, he took a taxi to the hotel)*** *kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choose the correct preposition for both sentences.
He is good … playing tennis.
He had to work hard … his English.

A) in B) on C) for D) by E) at

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələrdə buraxılmış sözönüləri əlavə etməklə cümlələri tamamlamaq tələb olunur. Verilən cümlələrdə* ***"to be good ... sth"*** *və* ***"to work ... sth"*** *ifadələri "****at****" sözönü ilə işləndiyi üçün* ***doğru cavab "at"*** *sözönü olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
This furniture … very expensive.

A) is B) weren't C) are D) aren't E) were

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Mübtəda ilə xəbərin uzlaşması
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə mübtəda ilə xəbərin düzgün uzlaşmasını seçmək tələb olunur. Cümlənin mübtədası* ***"furniture"*** *tək sayılmayan isim olduğu üçün cümlənin xəbəri də onunla uzlaşmalı və təkdə olmalıdır. Verilmiş feillərdən* ***"weren't", "are", "aren't", "were"*** *feilləri cəmdə olduğu üçün səhvdir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "is"*** *olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choose the correct conjunction.
I can't go with you … I am busy.

A) although B) because C) before
D) as soon as E) though

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş* ***"I can't go with you … I am busy"*** *cümləsi səbəb budaq cümləsi olan tabeli mürəkkəb cümlədir. Bəndlərdə verilən* ***"although", "before", "as soon as"*** *və* ***"though"*** *bağlayıcıları məntiqi cəhətdən test tapşırığının doğru cavabı deyildir. Beləliklə, test* ***tapşırığının doğru cavabı "because"*** *bağlayıcısı olan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
Mother asked her daughter … a glass of water.

A) bring B) is bringing C) brings
D) will bring E) to bring

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəxssiz formaları. Mürəkkəb tamamlıq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni feilin müvafiq forması ilə tamamlamaq tələb olunur. Cümlədə olan* ***"to ask"*** *feilindən sonra mürəkkəb tamamlığın II hissəsi* ***"to"*** *hissəcikli məsdər olmalıdır. Ona görə də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "to bring"*** *feili olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choose the correct interrogative sentence.

A) How many slices of bread you do eat every morning?
B) How many slices of bread eat you every morning?
C) How many slices of bread do you eat every morning?
D) How many slices of bread eat do you every morning?
E) How many slices of bread you eat every morning?

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sual cümlələri
İzah: *Verilən test tapşırığında düzgün sual cümləsini müəyyən edib tamamlamaq tələb olunur. Tamamlığın təyininə verilən sualda söz sırası belə olmalıdır:* ***sual sözü + isim + köməkçi feil + mübtəda + əsas feil (+ zərflik)****. Odur ki,* ***"How many slices of bread do you eat every morning"*** *sual cümləsi bu testin* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
– He put a lot of sugar in his coffee.
– …

1. So did my mother.
2. So didn't my mother.
3. Mrs. Dales did, too.
4. Neither did Mrs. Dales.

A) 3, 4 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 2, 3 E) 2, 4

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Zərf
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq zərflə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə təsdiqdə*

olduğu üçün ***"So didn't my mother", "Neither did Mrs. Dales."*** *qısa cavabları test tapşırığının doğru cavabı deyildir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "So did my mother", "Mr.Dales did too"*** *qısa cavabları olan bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Choose the correct pair of synonyms.

A) tired – exhausted
B) stupid – brave
C) bright – dark
D) fresh – old
E) lazy – intelligent

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Sinonimlər (sözün mənası)

İzah: *Bu test tapşırığında sinonim cütlüyünü seçmək tələb olunur. Bu cütlüklər arasında* ***"stupid-brave"*** *– "səfeh-cəsur",* ***"fresh-old"*** *– "təzə, tər-köhnə, qədim",* ***"bright-dark"*** *– "parlaq-qaranlıq",* ***"lazy-intelligent"*** *– "tənbəl-ağıllı (dərrakəli)" mənalarını ifadə edən sifətlər sinonim deyil.* ***"Tired-exhausted"*** *sifətlərinin hər ikisi* ***"yorğun"*** *kimi tərcümə olunduğu üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı "tired-exhausted"*** *cütlüyü olan bənddir.*

Read the passage and answer questions 23 – 30.

1. The Qutb Minar – one of the tallest minarets in Asia is situated in Delhi, India. It is also the tallest tower of India and is largely made of red sandstone. It was built by the first rulers of the Delhi kingdom in the early 1200s. Though the Qutb Minar was damaged by lightning and earthquakes in the Middle Ages, it was then rebuilt and repaired by local rulers.

2. As a minaret, the Qutb Minar has balconies from which the people are called to pray five times a day. The writings on the Qutb Minar describe a historical event which shows how the Delhi kingdom defeated its enemies. So the Qutb Minar was considered the kingdom's victory monument at that time.

3. The Qutb Minar together with some other historical buildings forms the Qutb Minar Complex. This Complex hosts a cultural event which is called the Qutb Festival. It takes place every year and lasts for three days inside the complex from November to December. The event witnesses a huge success along with performances given by various singers, musicians and dancers. The Qutb Minar Complex was declared a World Heritage site by UNESCO in 1993. The Qutb Minar is still an important landmark of Indian architecture.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.
The Qutb Minar … .

A) was damaged by natural disasters in the past
B) is not recognized as an important monument in India
C) was considered one of the lowest minarets in Asia
D) is a monument built of black sandstone
E) is a complex which hosts a festival lasting for a week

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu tapmaq tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin I abzasının son cümləsinə nəzər yetirmək lazımdır:* ***"Though the Qutb Minar was damaged by lightning and earthquakes in the Middle Ages, it was then rebuilt and repaired by local rulers."*** *Baxmayaraq ki, orta əsrlərdə Qutb Minar şimşək və zəlzələlərdən zərər görmüşdür, sonralar o, yerli hökmdarlar tərəfindən yenidən tikilmiş və bərpa edilmişdir. Buradan aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı "was damaged by natural disasters in the past"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .

A) a significant landmark in India
B) the writings on the Qutb Minar
C) festivals held in the Qutb Minar Complex
D) various performances in the Qutb Festival
E) the first rulers of the Delhi kingdom

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş bəndlərdən* ***"the writings on the Qutb Minar", "festivals held in the Qutb Minar Complex", "various performances in the Qutb Festival"*** *və* ***"the first rulers of the Delhi kingdom"*** *fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu təşkil etmir. Mətn, əsasən,* ***Hindistanda əhəmiyyətli bir nişangahdan (abidədən)*** *bəhs etdiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı "a significant landmark in India"*** *olan bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) The Qutb Minar was built by UNESCO in 1993.
B) The Qutb Minar Complex was rebuilt by foreign rulers.
C) The Qutb Festival is held in the Qutb Minar Complex in spring.
D) They used mainly wood in the construction of the Qutb Minar.
E) From the balconies of the Qutb Minar people are invited to pray.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnlə tanış olduqda görürük ki,* ***"The Qutb Minar Complex was rebuilt by foreign rulers.", "They used mainly wood in the construction of the Qutb Minar.", "The Qutb Festival is held in the Qutb Minar Complex in spring."*** *və* ***"The Qutb Minar was built by UNESCO in 1993."*** *fikirlərində təhriflər var.* ***"As a minaret, the Qutb Minar has balconies from which the people are called to pray five times a day." (Minarə kimi Qutb Minarın insanları gündə beş dəfə ibadətə çağıran eyvanları var)*** *fikri mətndə öz əksini tapdığına görə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****From the balconies of the Qutb Minar people are invited to pray****." olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Choose the correct answer to the question according to the passage.

What is the Qutb Festival?

1. It is a cultural event that takes place annually.
2. It is a traditional event dedicated to the victory of the Delhi kingdom.
3. It is a festival where various singers and dancers give performances.
4. It is a festival celebrating the monument's modern history.

A) 1, 2 B) 2, 3 C) 3, 4 D) 2, 4 E) 1, 3

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Verilmiş sualda Qutb Festivalı barədə düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnin III abzasında verilən cümlələrdən bu sualın cavabını müəyyənləşdirmək mümkündür:* ***"This Complex hosts a cultural event which is called the Qutb Festival. It takes place every year and lasts for three days inside the complex from November to December. The event witnesses a huge success along with performances given by various singers, musicians and dancers ."*** *Bu cümlələrdən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****It is a cultural event that takes place annually****" və "****It is a festival where singers and dancers give performances****" olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 27 – 30 in the "Answer sheets".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Write the synonym of the given word "*immense*" from paragraph 3.

Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada* ***"immense" (böyük, nəhəng)*** *sözünün abzas 3-də sinonimini müəyyən edib yazmaq tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı "huge" (böyük, nəhəng)*** *sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Which word from paragraph 1 best fits the following definition "*to fix something that is broken, damaged or torn*"?

Alt-standart: 7- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü 1-ci abzasda nüəyyən edib yazmaq tələb olunur. İzahı verilən söz* ***"to repair" (təmir etmək)*** *feilidir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Complete the sentence by changing at least 2 words according to the passage.

The writings on the Qutb Minar describe a historical event … .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş* ***"The writings on the Qutb Minar describe a historical event … ."*** *cümləsini* ***"…*** *which* ***(that)*** *shows* ***(indicates, depicts, portrays, illustrates)*** *how the Delhi kingdom* ***(realm)*** *defeated* ***(overcame, destroyed)*** *its enemies* ***(foes)"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Answer the question by expressing your opinion. Write at least three sentences.

What can we learn from historical monuments?

Alt-standart: *7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.*

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

There are a lot of historical monuments in the world. They are the treasure of every country. These historical monuments can give us a lot of information about the history of a certain country. We can learn about the culture, architecture, religion, arts, historical figures and many more based on them.

Azərbaycan dili

A variantı 31 saylı test tapşırığı
B variantı 38 saylı test tapşırığı
C variantı 39 saylı test tapşırığı
D variantı 40 saylı test tapşırığı

Cümlədə yol verilmiş səhvləri düzəltmək üçün altından xətt çəkilmiş hansı hissələri cümlənin tərkibindən çıxarmaq lazımdır?

Nə[1] tamaşaçılar vaxtında gəlmə[2]dilər[3], nə də[4] konsert deyilən vaxt başlama[5]dı.

A) 1, 4, yaxud 2, 3
B) 1, 4, yaxud 2, 5
C) 2, 3, yaxud 4, 5
D) 2, 4, yaxud 3, 5
E) 1, 3, yaxud 2, 4

Mövzu: Feil
Sinif: 6-7
Alt-standart: 4.1.2. Sözün qrammatik mənasını kontekstə uyğun izah edir.
İzah: *Nə, nə də* inkarlıq bağlayıcısı işlənən cümlənin xəbəri təsdiqdə olmalıdır (*Nə[1] tamaşaçılar vaxtında gəldilər[3], nə də[4] konsert deyilən vaxt başladı.*) və ya xəbəri inkarda olan cümlədə inkarlıq bağlayıcısı işlənməməlidir (*Tamaşaçılar vaxtında gəlmə[2]dilər[3], konsert deyilən vaxt başlama[5]dı.*).
Doğru cavab: 1, 4, yaxud 2, 5

A variantı 32 saylı test tapşırığı
B variantı 32 saylı test tapşırığı
C variantı 40 saylı test tapşırığı
D variantı 31 saylı test tapşırığı

Nümunələrin birində tərkibində leksik şəkilçi olan isim müstəqil cümlə üzvü ***deyil***:

A) Adam əlindəki süpürgəni divara söykədi. (M. Hüseyn)
B) Yoxlamadığı bir fərziyyəni ən yaxın dostlarına belə açıb söyləməzdi. (M. Hüseyn)
C) Çoban yara izini gizlətməyə cəhd edirdi. (M. Rzaquluzadə)
D) Gülşən xeyli fikirləşdikdən sonra stolun sağ tərəfindəki kitabçanı əlinə götürdü. (Ə. Vəliyev)
E) Ağarəhim ömründə belə gəlincik görməmişdi. (İ. Məlikzadə)

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 5-9
Alt-standart: 4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir; 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.

İzah: *Çoban yara izini gizlətməyə cəhd edirdi* cümləsində *yara* sözü düzəltmə isimdir, söz birləşməsinin tərkib hissəsi olduğundan müstəqil cümlə üzvü deyil. Digər cümlələrdə düzəltmə isim işlənsə də, hər biri müstəqil cümlə üzvüdür.
Doğru cavab: Çoban yara izini gizlətməyə cəhd edirdi. (M.Rzaquluzadə)

A variantı 33 saylı test tapşırığı
B variantı 35 saylı test tapşırığı
C variantı 35 saylı test tapşırığı
D variantı 37 saylı test tapşırığı

Kim məhsul yığımına kömək eləsə, sədr onun məzuniyyət müddətini artıracaq cümləsi haqqındakı fikirlərdən biri ***səhvdir***:

A) Həm baş, həm budaq cümlədə ikinci dərəcəli üzv işlənmişdir.
B) Baş cümlənin xəbəri feilin xəbər şəkli ilə ifadə olunmuşdur.
C) Budaq cümlə baş cümlədən əvvəl gəlmişdir.
D) Tərkibindəki hər iki cümlənin mübtədası var.
E) Budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı söz və *isə* köməkçi sözünün (hissəciyinin) ixtisar forması ilə bağlanmışdır.

Mövzu: Tabeli mürəkkəb cümlə
Sinif: 9
Alt-standart: 4.1.1. Mürəkkəb cümlənin növlərini fərqləndirir; 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.
İzah: *Kim məhsul yığımına kömək eləsə, sədr onun məzuniyyət müddətini artıracaq* cümləsində budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı söz və şərt şəkilçisi ilə bağlanmışdır. Bu səbəbdən *Budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı söz və isə köməkçi sözünün (hissəciyinin) ixtisar forması ilə bağlanmışdır* fikri yanlışdır.
Doğru cavab: Budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı söz və *isə* köməkçi sözünün (hissəciyinin) ixtisar forması ilə bağlanmışdır.

A variantı 34 saylı test tapşırığı
B variantı 33 saylı test tapşırığı
C variantı 34 saylı test tapşırığı
D variantı 38 saylı test tapşırığı

Uzaqdan gələnlər xəstəyə baş çəkəndən bir neçə saat sonra xidmətçilər atları yəhərlədilər cümləsinin sintaktik təhlil sxemini müəyyən edin.

A) ——— ≈≈≈ ≈≈≈ - - - - ═══
B) ——— ≈≈≈ ≈≈≈ ═══
C) ——— ≈≈≈ ═══
D) ≈≈≈ ——— ≈≈≈ - - - - ═══
E) ≈≈≈ ——— - - - - ═══

Mövzu: Sintaktik təhlil
Sinif: 5-8
Alt-standart: 4.1.2. Söz və söz birləşməsinin sintaktik vəzifəsini müəyyən edir.
İzah: *Uzaqdan gələnlər xəstəyə baş çəkəndən bir neçə saat sonra xidmətçilər atları yəhərlədilər* cümləsində *Uzaqdan gələnlər xəstəyə baş çəkəndən bir neçə saat sonra* – zərflik, *xidmətçilər* – mübtəda, *atları* – tamamlıq, *yəhərlədilər* – xəbər.
Doğru cavab: ≈≈≈ ——— - - - - ═══

A variantı 35 saylı test tapşırığı
B variantı 37 saylı test tapşırığı
C variantı 31 saylı test tapşırığı
D variantı 32 saylı test tapşırığı

Hansı cərgədəki hər iki sözdə eyni hərf buraxılmışdır?
A) fav...rit, pi...nino
B) çam...dan, fil...rmoniya
C) fan...tizm, mavz...ley
D) prot...tip, met...for
E) dağüs...ü, comər...

Mövzu: Orfoqrafiya
Sinif: 5-11
Alt-standart: 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
İzah: *Test tapşırığının cavab bəndlərindəki sözlərin düzgün yazılışı belədir:* çam**a**dan, fil**a**rmoniya; dağüs**t**ü, comər**d**; fav**o**rit, pi**a**nino; fan**a**tizm, mavz**o**ley; pro**to**tip, met**a**for
Doğru cavab: çam**a**dan, fil**a**rmoniya

A variantı 36 saylı test tapşırığı
B variantı 39 saylı test tapşırığı
C variantı 38 saylı test tapşırığı
D variantı 34 saylı test tapşırığı

Doğrudan, nə böyük bir təmtəraqla,
Calalla qurulmuş burada təbiət.
Baxdıqca gözəldir bu canlı sənət. (S. Vurğun)
Nümunəyə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğrudur	***Yanlışdır***
1. Düzəltmə sifətlərdən birinin kökü feillə omonimdir. 2. Tərzi-hərəkət zərfləri təsriflənməyən feilə aiddir. 3. Həm əvəzlik, həm də əvəzliklə omonim olan ədat işlənmişdir.	4. Təsriflənməyən feil məchul növdədir. 5. İsimlər adlıq və yerlik hallarda işlənmişdir.

A) 3, 4, 5 B) 1, 3, 5 C) 1, 2
D) 1, 3, 4 E) 2, 4

Mövzu: Morfoloji təhlil
Sinif: 5-7
Alt-standart: 4.1.2. Sözün qrammatik mənasını kontekstə uyğun izah edir; 4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir.
İzah: Cədvəlin ***Doğrudur*** başlıqlı sütununda verilmiş *Düzəltmə sifətlərdən birinin kökü feillə omonimdir* fikri yanlışdır, çünki mətndəki böyük sifətinin kökünün özü feildir, canlı sifətinin kökünün də feillə omonimliyi yoxdur. *Tərzi-hərəkət zərfləri təsriflənməyən feilə aiddir* fikri yanlışdır, çünki *təmtəraqla, calalla* tərzi-hərəkət zərfləri təsriflənən feilə aiddir. Həm əvəzlik, həm də əvəzliklə omonim olan ədat işlənmişdir fikri doğrudur, çünki *bu* əvəzlikdir, *nə* əvəzliklə omonim olan ədatdır. ***Yanlışdır*** başlıqlı sütunda verilmiş Təsriflənməyən feil *məchul növdədir* fikri yanlışdır, çünki *baxdıqca* feili məlum növdədir. *İsimlər adlıq və yerlik hallarda işlənmişdir* fikri yanlışdır, çünki *təbiət* və *sənət* isimləri adlıq halda olsa da, yerlik halda işlənmiş isim yoxdur.
Doğru cavab: 3, 4, 5

A variantı 37 saylı test tapşırığı
B variantı 36 saylı test tapşırığı
C variantı 37 saylı test tapşırığı
D variantı 35 saylı test tapşırığı

Nümunələrdə işlənmiş xitablara əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.
▲ *Gözəl dost, dinləsin qoy məni aləm. (S. Vurğun)*
■ *Of, dostum, qardaşım, xoş buyurmusan. (S. Vurğun)*

▲	■
1. Söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur.	4. Nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur.
2. Xəbərlə tabelilik əlaqəsindədir.	5. Xitab ona qoşulmuş nida ilə birlikdə müraciət bildirir.
3. Vergül işarəsi olmasa, mübtəda kimi də düşünmək mümkündür.	6. Xitaba aid təyin işlənmişdir.

A) 3, 6 B) 2, 4, 6 C) 3, 5 D) 1, 4 E) 1, 2, 5

Mövzu: Xitab
Sinif: 8
Alt-standart: 4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir; 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.

İzah: *Gözəl dost, dinləsin qoy məni aləm* cümləsindəki xitabla bağlı cədvəldə verilmiş *Söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur* fikri doğrudur, *gözəl dost* söz birləşməsidir; *Xəbərlə tabelilik əlaqəsindədir* fikri yanlışdır, xitab ümumiyyətlə, cümlə üzvləri ilə sintaktik əlaqəyə girmir; *Vergül işarəsi olmasa, mübtəda kimi də düşünmək mümkündür* fikri yanlışdır. *Of, dostum, qardaşım, xoş buyurmusan cümləsindəki* xitabla bağlı *Nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur* fikri doğrudur, *dostum, qardaşım* xitabları isimdir; *Xitab ona qoşulmuş nida ilə birlikdə müraciət bildirir* fikri yanlışdır, *of* nidası xitaba qoşulmamışdır. *Xitaba aid təyin işlənmişdir* fikri yanlışdır, ümumiyyətlə, xitabın təyini olmur.
Doğru cavab: 1, 4

A variantı 38 saylı test tapşırığı
B variantı 40 saylı test tapşırığı
C variantı 36 saylı test tapşırığı
D variantı 33 saylı test tapşırığı

Hansı cümlələrdə mübtəda vəzifəsində olan *o, bu* əvəzliklərindən sonra vergül düzgün ***qoyulmayıb***?
1. Bu, anamdan qalan yeganə nişanədir.
2. Bu, hər kəsin marağını ifadə edir.
3. Demə, bu, dostumdur, o, düşmənimdir.
4. Bu, göyərçinlərin xatirələrimizi oyadan səsidir.
5. O, ağıllı adamlarla dostluq edir.
6. O, heç yaşıl meşəni belə təsəvvür etmirdi.
A) 1, 3, 5 B) 1, 5, 6 C) 2, 6 D) 2, 4 E) 3, 4

Mövzu: Əvəzlik
Sinif: 6
Alt-standart: 4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir; 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.
İzah: *Bu, anamdan qalan yeganə nişanədir* cümləsində *bu* mübtədasından sonra isim işləndiyi üçün vergül qoyulmalıdır. *Bu, hər kəsin marağını ifadə edir* cümləsində *bu* mübtədasından sonra əvəzlik işləndiyi üçün vergül qoyulmamalıdır. *Demə, bu, dostumdur, o, düşmənimdir* və *Bu, göyərçinlərin xatirələrimizi oyadan səsidir* cümlələrində *o*, *bu* mübtədalarından sonra isim işləndiyi üçün vergül qoyulmalıdır. *O, ağıllı adamlarla dostluq edir* cümləsində *o* mübtədasından sonra sifət işləndiyi üçün vergül qoyulmalıdır. *O, heç yaşıl meşəni belə təsəvvür etmirdi* cümləsində *o* mübtədasından sonra köməkçi nitq hissəsi (ədat) işləndiyi üçün vergül qoyulmamalıdır.
Doğru cavab: 2, 6

A variantı 39 saylı test tapşırığı
B variantı 34 saylı test tapşırığı
C variantı 33 saylı test tapşırığı
D variantı 36 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.
1. feili bağlama tərkibi işlənən cümlə
2. feili sifət tərkibi işlənən cümlə
3. məsdər tərkibi işlənən cümlə

a. Dağlar aşan seləm mən...
b. Uzun yollar keçərək
Gəldim, anam, görüşək.
c. Vida deyib elimə
Yolu aldım əlimə.
d. Bu bayrağı ucaltmaq
İşi deyil hər kəsin!..
e. Azadlığın yolunda
Ölmək bizə şərəfdir!..

A) 1 – b, c; 2 – a; 3 – d, e B) 1 – d, e; 2 – c; 3 – a, b
C) 1 – b, d; 2 – a, e; 3 – c D) 1 – c, e; 2 – b; 3 – a, d
E) 1 – a, b; 2 – c, d; 3 – e

Mövzu: Feili birləşmələr
Sinif: 8
Alt-standart: 4.1.2. Söz və söz birləşmələrinin sintaktik vəzifəsini müəyyən edir.
İzah: Test tapşırığında verilmiş cümlələrdəki feili bağlama tərkibləri*: uzun yollar keçərək, vida deyib elimə;* feili sifət tərkibi: *dağlar aşan*; məsdər tərkibləri: *bu bayrağı ucaltmaq, azadlığın yolunda ölmək.*
Doğru cavab: 1 – b, c; 2 – a; 3 – d, e

A variantı 40 saylı test tapşırığı
B variantı 31 saylı test tapşırığı
C variantı 32 saylı test tapşırığı
D variantı 39 saylı test tapşırığı

Frazeoloji birləşmələrdən biri mənaca "*başdan çıxarmaq*" birləşməsinin sinonimidir:
A) burnunun ucu göynəmək
B) ağlını əlindən almaq
C) canına yağ kimi yayılmaq
D) ağlını başına yığmaq
E) baş-beynini aparmaq

Mövzu: Leksika
Sinif: 5
Alt-standart: 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
İzah: Test tapşırığının cavab bəndlərindəki frazeoloji birləşmələr *baş-beynini aparmaq* – dəng etmək, zəhlə tökmək; *burnunun ucu göynəmək* – darıxmaq; *canına yağ kimi yayılmaq* – xoşhallanmaq, ləzzət almaq; *ağlını başına yığmaq* – ağıllanmaq, götür-qoy edib nəticə çıxarmaq mənalarını ifadə edir. *Ağlını əlindən almaq* frazeoloji birləşməsi tapşırığın şərtində soruşulan *başdan çıxarmaq* frazeoloji birləşməsinin sinonimidir və hər iki frazeoloji birləşmə azdırmaq, pis yola çəkmək mənasını bildirir.
Doğru cavab: ağlını əlindən almaq

41 – 50 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

İlk addımlar

Gəmidə və tikintidə çalışdığım işlərdə ▲ *ağzım yanandan* sonra özümə uyğun iş tapa bilmirdim. Əmim oğlu məni gəmiyə qaytarmaq üçün nə qədər çalışsa da, razı olmadım. Nəhayət, küsüb dedi:

– Veyil-veyil gəzməyə adət etmisən. Daha səndən adam olmaz.

Bir dəfə axşamüstü evimizə səmtlənərkən mənim kimi teatra həvəs bəsləyən bir neçə gənclə rastlaşdım.

– Sabah axşam gələrsən Təzəpirin üst tərəfinə – Rəhim bəy Məmmədovgilə. Orada rol bölüb məşq edəcəyik, – dedilər.

Səhər ora getdim. İzahat verdilər ki, təhsilini davam etdirmək istəyən bir neçə yoxsul tələbənin xeyrinə tamaşa vermək istəyirlər. Nəriman Nərimanovun rejissorluğu ilə onun "Dilin bəlası" komediyasını oynamağı qərara aldıq. Rollar paylandı, Rəsul rolunu mənə verdilər. Pyesə lazım olan paltarların tapılmasını da mənə tapşırdılar.

Kişi paltarlarını birtəhər tapdım. Qadın paltarından ötrü kimsəyə ■ *ağız açmaq* olmazdı. Odur ki evdən nənəmin, xalalarımın paltarlarını oğurlayıb aparmaq fikrinə düşdüm. Gecə onların otağına **keçdim**[1], paltarlarını götürüb sabah teatra apardım.

Beləliklə, ilk dəfə Rəsul rolunda səhnəyə çıxdım. Tamaşa uğurla keçdi. Evə gəlib istədim, gizlincə paltarları yerinə qoyam. Qapını açar-açmaz qadınlar üstümə hücum etdilər:

– Elə bu qalmışdı ki, bizim paltarlarımızı oyunbazxanalara aparıb xalqa göstərəsən. Utanmaz!

Tamaşanın uğurla keçməsi, ilk dəfə səhnəyə çıxmağım məni sevindirsə də, evdə abrımı almaları ● *kefimə soğan doğradı*.

Səhər qohum-əqrəba bizim evə yığışmışdı. Sözə dayım oğlu Nemət başladı:

– Hüseynqulu, bu bir yol deyil, sən gedirsən. Ana-bacının paltarını aparıb xalqa göstərmək hansı qeyrətə sığar? Sabah xalq bizə nə deyər? İndiyə qədər elədiklərini biz sənin üçün **keçirik**[2]. İstəyirsən, xalq arasında hörmətin olsun, gərək məktəbdən, teatrdan əl çəkəsən, məsciddə ibadət sənə

yetər. Bunları etməsən, bizim Hüseynqulu adında qohumumuz yoxdur!

İki gün bu sözlərin təsiri ilə fikirli dolaşdım. Üçüncü gün yolda Nərimanovla qarşılaşdım, vəziyyəti ona danışdım. O dedi:

– Xalqa qulluq etməyi, xalqın da səni dəyərləndirməyini istəyirsənsə, avam camaatın, qohumların zərbəsinə dözüb səhnədə çalışmalısan. Bizim səhnəmiz belə qalmayacaq, yüksələcəkdir. Gün gələcək, xalqımız bizim səylərimizlə savadlanacaq, cəhalətdən uzaqlaşacaq. Bu gün camaat sənin kimi xalqın gələcəyi üçün yolundan dönmədən çalışan gənci döyüb-söysə də, vaxt gələcək, alqışlayacaq. Əqidəndə möhkəm ol!

Nərimanovun hər kəlməsi güvən ifadə edirdi, düşüncələrimdəki buludlar dağıldı. Fikrim qəti idi: teatrı buraxmayacaqdım.

A variantı 41 saylı test tapşırığı
B variantı 41 saylı test tapşırığı
C variantı 41 saylı test tapşırığı
D variantı 41 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən səbəbini müəyyən etmək mümkün ***deyil***:

A) Hüseynqulunun “oğurluğunun”.
B) Bir neçə gəncin Hüseynqulunu Rəhim bəy Məmmədovgilə dəvət etməsinin.
C) Teatr həvəskarlarının tamaşa təşkil etməsinin.
D) Hüseynqulunun yolda Nərimanovla qarşılaşmasının.
E) Qohumların qəzəbinin.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Hüseynqulunun “oğurluğunun”* səbəbi teatra qadın paltarı aparmaq tapşırığını yerinə yetirməkdir. *Bir neçə gəncin Hüseynqulunu Rəhim bəy Məmmədovgilə dəvət etməsinin* səbəbi ona tamaşada rol verməkdir. *Teatr həvəskarlarının tamaşa təşkil etməsinin* səbəbi təhsilini davam etdirmək istəyən bir neçə yoxsul tələbənin xeyrinə tamaşa verməkdir. *Qohumların qəzəbinin* səbəbi Hüseynqulunun evdəki qadınların paltarlarını teatra aparmağıdır. Lakin mətndə *Hüseynqulunun yolda Nərimanovla qarşılaşmasının* səbəbi verilməmişdir.
Doğru cavab: Hüseynqulunun yolda Nərimanovla qarşılaşmasının

A variantı 42 saylı test tapşırığı
B variantı 42 saylı test tapşırığı
C variantı 42 saylı test tapşırığı
D variantı 42 saylı test tapşırığı

Mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlərlə bağlı uyğunluğu müəyyən edin.

1.
2.

a. Həqiqi mənadadır.
b. Kontekstə görə “*bağışlamaq*” sözünün qarşılığıdır.
c. “*Maşınlar bir-birini sürətlə ötürdülər*” cümləsində sözün kontekstə görə qarşılığı işlənmişdir.
d. Məcazi mənadadır.
e. “*Əlindəki sənədlərə baxa-baxa kabinetə girdi*” cümləsində sözün qarşılığı var.

A) 1 – d, e; 2 – a, c B) 1 – a, e; 2 – b, d C) 1 – a, c; 2 – b, d D) 1 – b, d; 2 – a, e E) 1 – c, d; 2 – a, e

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.2. Sözləri həqiqi və məcazi mənada işlənməsinə görə fərqləndirir; 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənasını şərh edir.
İzah: Mətndə üzərində *1* rəqəmi yazılmış söz həqiqi mənadadır və *Əlindəki sənədlərə baxa-baxa kabinetə girdi* cümləsində *girdi* sözünün qarşılığıdır. Üzərində *2* rəqəmi yazılmış söz isə məcazi mənadadır və kontekstə görə “*bağışlamaq*” sözünün qarşılığıdır.
Doğru cavab: 1 – a, e; 2 – b, d

A variantı 43 saylı test tapşırığı
B variantı 45 saylı test tapşırığı
C variantı 44 saylı test tapşırığı
D variantı 43 saylı test tapşırığı

Hüseynqulu obrazı ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Teatra olan həvəsi işini itirməsinə səbəb olur.
2. Qohumların nəsihəti müəyyən məqamda onda tərəddüd yaradır.
3. Xeyriyyə işində iştirak edir.
4. Doğulduğu mühitin davranış normalarına uyğun hərəkət edir.

A) 1, 2 B) 2, 4 C) 3, 4 D) 2, 3 E) 1, 4

Mövzu: Mətn
Alt-standart: 2.2.1. Mətndəki əsas fikri nəzərə çarpdırmaq məqsədi ilə mühüm məqamları vurğulayır.
Sinif: 5-11
İzah: Mətndən məlum olur ki, qohumların Hüseynquluya nəsihət verməsi onun fikirlərinin qarışmasına və tərəddüdünə səbəb olur. Həmçinin təhsilini davam etdirməyə imkanı çatmayan tələbələr üçün tamaşada iştirak etməsi onun xeyriyyə işlərindəki fəaliyyətini göstərir. İşini itirməsinə səbəb isə gəmidə və tikintidə çalışarkən qarşılaşdığı çətinliklərdir. Qohumları onu məktəbdən və teatrdan əl çəkməyə təhrik etsələr də, o tabe olmur, öz yolundan çəkilmir.
Doğru cavab: 2, 3

A variantı 44 saylı test tapşırığı
B variantı 43 saylı test tapşırığı
C variantı 45 saylı test tapşırığı
D variantı 45 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Eyler-Venn diaqramındakı ***yanlış*** fikirləri müəyyən edin.

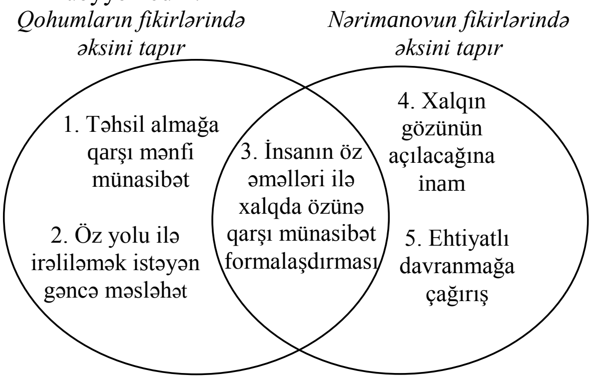

A) 1, 3, 5 B) 1, 4 C) 2, 4 D) 3, 4, 5 E) 2, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.1. Mətndəki əsas fikri nəzərə çarpdırmaq məqsədi ilə mühüm məqamları vurğulayır.
İzah: Mətndə *Öz yolu ilə irəliləmək istəyən gəncə məsləhət* fikri həm qohumların, həm də Nərimanovun fikirlərində əksini tapdığından Eyler-Venn diaqramının kəsişməsində qeyd olunmalı idi. *Ehtiyatlı davranmağa çağırış fikri* isə Nərimanovun fikirlərində öz əksini tapmadığından yanlışdır.
Doğru cavab: 2, 5

A variantı 45 saylı test tapşırığı
B variantı 44 saylı test tapşırığı
C variantı 43 saylı test tapşırığı
D variantı 44 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən klasteri tamamlayan fikirləri müəyyən edin.

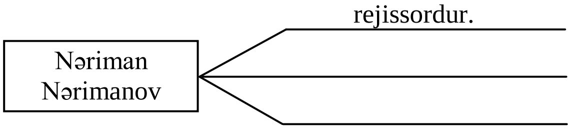

1. aktyordur. 2. alimdir.
3. maarifpərvərdir. 4. dramaturqdur.
5. naşirdir.

A) 1, 5 B) 2, 5 C) 2, 4 D) 3, 4 E) 1, 3

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: Mətndə Nərimanov gənclərin, xalqın savadlanmasına çalışdığı və bu yolda fəaliyyət göstərdiyi üçün maarifpərvərdir. Həmçinin mətndə Nərimanovun komediya müəllifi olduğu göstərilir, demək, dramaturqdur.
Doğru cavab: 3, 4

A variantı 46 saylı test tapşırığı
B variantı 46 saylı test tapşırığı
C variantı 46 saylı test tapşırığı
D variantı 46 saylı test tapşırığı

Əvvəlində işarə qoyulmuş ifadələrin kontekstə əsasən mənasını müəyyən edib yazın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin mənasını müvafiq qarşılığını tapmaqla şərh edir; 2.1.1. Tanış olmayan söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənasını şərh edir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
▲ fəaliyyəti pis nəticələnmək, xeyir görməmək, zərər çəkmək, uğursuz olmaq və s.
■ xahiş etmək, kömək istəmək, dil tökmək və s.
● dilxor etmək, qanını qaraltmaq, kefini pozmaq, burnundan gətirmək (tökmək) və s.

A variantı 47 saylı test tapşırığı
B variantı 47 saylı test tapşırığı
C variantı 47 saylı test tapşırığı
D variantı 47 saylı test tapşırığı

Mətndə çərçivəyə alınmış cümləni uyğun düzəlişlər (yalnız qüsurlu məqamlarda) etməklə yenidən yazın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 3.1.3. Mətni üslubi və struktur cəhətdən təkmilləşdirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Bir dəfə axşamüstü evimizə *gedərkən (yollanarkən)* mənim kimi teatra həvəs *göstərən (həvəs edən, həvəsi olan, meyli olan)* bir neçə gənclə rastlaşdım.

A variantı 48 saylı test tapşırığı
B variantı 48 saylı test tapşırığı
C variantı 48 saylı test tapşırığı
D variantı 48 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

	Təbliğ olunur	***Tənqid olunur***
Xüsusiyyətlər	*maarifçilik; yardımsevərlik; biganə olmamaq; xeyirxahlıq; maarifpərvərlik; təhsil almaq; teatrsevərlik;*	Cəhalət
Əsaslandırma	Təhsilini davam etdirmək istəyən yoxsul tələbələrin xeyrinə tamaşa göstərilir.	Hüseynqulunun qohumları ondan təhsildən, teatrdan əl çəkməsini tələb edirlər; Hüseynquludan təhsildən əl çəkərək ibadətlə kifayətlənmək tələb olunur; Gərək teatrdan əl çəkəsən, məsciddə ibadət sənə yetər; Ana-bacının paltarlarını xalqa göstərmək nə deməkdir? və s.

A variantı 49 saylı test tapşırığı
B variantı 49 saylı test tapşırığı
C variantı 49 saylı test tapşırığı
D variantı 49 saylı test tapşırığı

Altından xətt çəkilmiş cümləni mətnin səciyyəvi üslubi xüsusiyyətlərinə uyğun zənginləşdirməklə yenidən yazın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 3.1.3. Mətni üslubi və struktur cəhətdən təkmilləşdirir.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
- İki gün bu *acı (ağır, ürək parçalayan)* sözlərin təsiri ilə fikirli dolaşdım.
- İki gün bu sözlərin *ağır* təsiri ilə fikirli dolaşdım.
- İki gün bu *qılıncdan (bıçaqdan) da kəskin* sözlərin təsiri ilə fikirli dolaşdım.
- İki gün bu sözlərin təsiri ilə *xəyal (ruh, dəli) kimi* fikirli dolaşdım.
- İki gün bu sözlərin təsiri ilə *başına hava gəlmiş kimi* dolaşdım.
- İki gün bu sözlərin təsiri ilə *havalı* dolaşdım.
- İki gün bu sözlər *üzərimə ağır yük kimi çökdü* və s.

A variantı 50 saylı test tapşırığı
B variantı 50 saylı test tapşırığı
C variantı 50 saylı test tapşırığı
D variantı 50 saylı test tapşırığı

Ətrafdakı insanların Hüseynquluda gördükləri xarakter xüsusiyyətləri əsasında cədvəli tamamlayın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Qohumlar	*Nərimanov*
Hüseynqulu *tənbəldir (tüfeylidir, avaradır, səfildir).*	Hüseynqulu *mübarizdir (əzmkardır, mətindir, dönməzdir, əqidəlidir).*
Hüseynqulu *utanmazdır.*	
Hüseynqulu *abırsızdır (qeyrətsizdir).*	

Üzən şəhərlər

Dünya əhalisinin təxminən 40 faizi 2100-cü ilə qədər yaşayış üçün yararsız olacağı düşünülən sahil zolaqlarında yaşayır. BMT məlumat verir: "İqlim dəyişiklikləri, xüsusilə qlobal istiləşmə nəticəsində şəhərlərin su altında qalması ***riskləri***[1] artır. Əhalisi 300 min nəfərdən yuxarı olan şəhərlərin təxminən 60 faizi quraqlıq, fırtına, daşqın, zəlzələ və vulkan püskürməsi riski qarşısındadır. Banqkok şəhəri hər il 2 santimetr batır, Siam körfəzində okean suyunun səviyyəsi qalxır". BMT problemin həllində bir variant kimi Sinqapurun 1965-ci ildə üzən tikililər vasitəsilə ərazisini təxminən 25 faiz artırmasını göstərir. Doğrudanmı, bu bir həll yoludur?

Su ilə harmoniyada yaşayan şəhər dedikdə ağıla İtaliyanın Venesiya şəhəri gəlir. Venesiya palçıq adalarında taxta bünövrələr üzərində qurulmuş, 400-dən çox ▲ *körpü* vasitəsilə şəhərin hissələri birləşdirilmişdir. Şəhər son əsrlərdə ***güclü***[2] daşqınlarla üzləşib. Binaların ■ *bünövrəsi* zəifləsə də, mövcudluğunu qoruyub saxlamışdır. Venesiya öz dövrünün texnoloji nailiyyəti olsa da, bu qədər güclü qlobal istiləşmənin təsirlərinə tab gətirmək üçün tikilməmişdi. Ehtimal ki, Adriatik dənizinin səviyyəsinin qalxması gələcəkdə şəhərin ... .

Fırtınasız havalarda su hövzələrində ***daim***[3] bir yerdən başqa yerə rahatlıqla üzən primitiv ev-qayıqlar qədim dövrlərdən iqtisadi cəhətdən əlverişli hesab edilmişdir. İqlimin dəyişən şərtlərinə dözümlü, yeni texnologiyalar əsasında hazırlanan üzən evlərin və şəhərlərin də ilk nümunələri yaradılmaqdadır. Belə evlərdən biri də Kanadanın Ontario şəhərindəki üzən evdir. O, göl səviyyəsinin qalxmasına tab gətirmək üçün planlanmışdır. 1000 kvadratmetrlik yaşayış sahəsi polad çərçivəli sallar üzərindədir. Bir ailənin yaşadığı ev sahilə doğru üzüb gəldikdə ətrafdakı qayalığa lövbər salır.

Maldiv adalarında dəniz səviyyəsinin qalxmasına qarşı mübarizə məqsədilə layihələndirilən şəhər modul strukturlardan ibarətdir. 2027-ci ilə qədər salınması gözlənilən şəhər bir sıra modelləşdirilmiş altıbucaqlı adalardan ibarət olacaq.

Yaponiyanın "N-Ark" şirkəti 40 min nəfərin yaşaması üçün nəzərdə tutulmuş üzən şəhər layihəsini təqdim edib. Şəhər təqribən 10 min daimi sakinin mənzil və işlə təmin edilməsini, həmçinin 30 minə qədər turistin qəbulunu nəzərdə tutur. Güman edilir ki, şəhərin yuvarlaq forması dəniz səviyyəsinin qalxmasına, hətta sunaminin təsirinə tab gətirəcək. O, süni körfəzin halqası daxilində yerləşəcək, sahilə bərkidiləcək.

Göründüyü kimi, üzən şəhərlər artıq elmi fantastika deyil, onlar planetin sahilyanı ərazilərinin itirilməsinə qarşı mübarizə aparmağın qabaqcıl yollarından biri ola bilər.

A variantı 51 saylı test tapşırığı
B variantı 55 saylı test tapşırığı
C variantı 55 saylı test tapşırığı
D variantı 55 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən səbəbini müəyyən etmək mümkündür:
1. Əhalinin sahil zolaqlarında yaşamasının.
2. Sinqapur modelinin nümunə kimi göstərilməsinin.

3. Subasmanın.
4. İqlim dəyişikliklərinin.
5. Binaların bünövrəsinin zəifləməsinin.
6. Adaların altıbucaqlı olaraq modelləşdirilməsinin.

A) 1, 2, 4 B) 1, 3, 6 C) 2, 3, 5
D) 1, 4, 5 E) 2, 3, 6

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Sinqapur modelinin nümunə kimi göstərilməsinin* səbəbi budur ki, Sinqapur üzən tikililər vasitəsilə ərazisini artıra bilib. *Subasmanın* səbəbi budur ki, qlobal istiləşmə suyun səviyyəsinin qalxması ilə nəticələnir. *Binaların bünövrəsinin zəifləməsinin* səbəbi odur ki, Adriatik dənizinin səviyyəsi qalxır və güclü qlobal istiləşmənin təsirlərinə tab gətirmək üçün hesablanmamış bünövrələr zəifləyir.
Əhalinin sahil zolaqlarında yaşamasının, İqlim dəyişikliklərinin və *Adaların altıbucaqlı olaraq modelləşdirilməsinin* səbəbi haqqında mətndə məlumat yoxdur.
Doğru cavab:2, 3, 5

A variantı 52 saylı test tapşırığı
B variantı 52 saylı test tapşırığı
C variantı 52 saylı test tapşırığı
D variantı 54 saylı test tapşırığı

Hansı cümlələr mətnin ən azı iki abzasını genişləndirə bilər?

1. İnfrastrukturun necə işləyəcəyi ilə bağlı təfərrüatlar hələ məlum olmasa da, onun üzmə qabiliyyətinin təmin edilməsi kimi məsələlər detallı işlənib.
2. Layihələndirilən şəhərdə restoranlar, mağazalar, xəstəxanalar, məktəblər fəaliyyət göstərəcək.
3. Nüfuzlu təşkilatın körfəzlə bağlı həyəcan təbili çalması problemin ciddiliyindən xəbər verir.
4. Enerji istehsalından tutmuş su təminatına qədər hər şey şəhərdə olan mövcud resurslar hesabına əldə ediləcək.
5. Dəniz səviyyəsinin qalxması taxta özüllər üzərində yerləşən şəhərin onsuz da zəifləmiş struktur zədələnməsini artırmağa davam edir.

A) 1, 2, 4 B) 2, 3, 5 C) 1, 3, 5
D) 1, 3, 4 E) 2, 4, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.2. Tərkib hissələri arasında əlaqəni gözləməklə mətni genişləndirir.
İzah: Cavab bəndlərindəki *İnfrastrukturun necə işləyəcəyi ilə bağlı təfərrüatlar hələ məlum olmasa da, onun üzmə qabiliyyətinin təmin edilməsi kimi məsələlər detallı işlənib*; *Layihələndirilən şəhərdə restoranlar, mağazalar, xəstəxanalar, məktəblər fəaliyyət göstərəcək; Enerji istehsalından tutmuş su təminatına qədər hər şey şəhərdə olan mövcud resurslar hesabına əldə ediləcək* fikirləri mətnin ən azı IV və V abzaslarını genişləndirə bilər. *Nüfuzlu təşkilatın körfəzlə bağlı həyəcan təbili çalması problemin ciddiliyindən xəbər verir* fikri mətnin yalnız I abzasını, *Dəniz səviyyəsinin qalxması taxta özüllər üzərində yerləşən şəhərin onsuz da zəifləmiş struktur zədələnməsini artırmağa davam edir* fikri yalnız II abzası genişləndirə bilər.
Doğru cavab: 1, 2, 4

A variantı 53 saylı test tapşırığı
B variantı 53 saylı test tapşırığı
C variantı 51 saylı test tapşırığı
D variantı 52 saylı test tapşırığı

Mətnin tezislərinə aid edilə ***bilməz***:

1. Müxtəlif təbiət hadisələri yaşayış məntəqələrini təhlükə qarşısında qoya bilir.
2. Müxtəlif təbii fəlakət riski ilə üzləşən ölkələr tədbirlər görməkdə acizdir.
3. Subasmadan qorunmaq üçün müəyyən texnoloji tədbirlər görülür.
4. Planetin sahilyanı ərazilərinin itirilməsinə qarşı mübarizə aparılır.
5. Subasma ehtimalı olan ərazilərdən əhalinin köçürülməsi ilə bağlı müəyyən işlər görülür.

A) 2, 5 B) 2, 3, 4 C) 1, 2 D) 4, 5 E) 1, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Müxtəlif təbiət hadisələri yaşayış məntəqələrini təhlükə qarşısında qoya bilir* müddəası tezisdir, mətndə quraqlıq, fırtına, daşqın, zəlzələ və vulkan püskürməsi kimi təbiət hadisələrinin adı çəkilmiş, subasmanın yaratdığı təhlükələr faktlarla əksini tapmışdır.
Müxtəlif təbii fəlakət riski ilə üzləşən ölkələr tədbirlər görməkdə acizdir müddəası yanlışdır, subasma ilə qarşı-qarşıya olan ölkələr artıq gerçəkləşdirilmiş və ya gerçəkləşdirilməsi nəzərdə tutulmuş üzən tikililər vasitəsilə problemin həllinə çalışırlar.
Subasmadan qorunmaq üçün müəyyən texnoloji tədbirlər görülür müddəası mətnin tezislərindəndir, üzən evlər, üzən şəhərlərin yaradılması, modelləşdirilmiş adaların layihələrinin hazırlanması faktdır.
Planetin sahilyanı ərazilərinin itirilməsinə qarşı mübarizə aparılır müddəası tezisdir, BMT-nin çağırışları, Sinqapur variantı, qədim Venesiya təcrübəsi, Kanada, Maldiv adaları, Yaponiya kimi ölkələrin gördükləri işlər əhəmiyyətli faktlardır.
Subasma ehtimalı olan ərazilərdən əhalinin köçürülməsi ilə bağlı müəyyən işlər görülür fikri mətnə aid tezis deyil, çünki mətndə əhalinin köçürülməsi faktı yoxdur.
Doğru cavab: 2, 5

A variantı 54 saylı test tapşırığı
B variantı 54 saylı test tapşırığı
C variantı 54 saylı test tapşırığı
D variantı 51 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğrudur	***Yanlışdır***	***Ehtimaldır***
1. Maldiv adalarında əhalinin altıbucaqlı adalarda yaşaması 2. Banqkok şəhərinin ildən-ilə aşağı çökməsi	3. Ontario şəhərində üzən evdə inzibati binaların da yerləşməsi 4. Sahil zolaqlarında yaşayış məntəqələrinin olması	5. Subasmadan müdafiə olunmaq üçün təcrübələrin olması 6. "N-Ark" şirkətinin layihələndirdiyi şəhərin təbii fəlakətlərə qarşı tab gətirməsi

A) 2, 3, 6 B) 1, 4, 5 C) 2, 3, 5
D) 1, 2, 4 E) 1, 3, 6

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.

İzah: Cədvəlin ***Doğrudur*** başlıqlı sütununda verilmiş *Maldiv adalarında əhalinin altıbucaqlı adalarda yaşaması* fikri layihə hələ gerçəkləşmədiyi üçün ehtimaldır. *Banqkok şəhərinin ildən-ilə aşağı çökməsi* fikri doğrudur, ildə 2 santimetr batır.
Cədvəlin ***Yanlışdır*** başlıqlı sütununda verilmiş *Ontario şəhərində üzən evdə inzibati binaların da yerləşməsi* fikri yanlışdır, çünki ev bir ailənin yaşaması üçün nəzərdə tutulub. *Sahil zolaqlarında yaşayış məntəqələrinin olması* fikri doğru olsa da, cədvəlin tələbinə uyğun deyil. Cədvəlin ***Ehtimaldır*** başlıqlı sütununda verilmiş *Subasmadan müdafiə olunmaq üçün təcrübələrin olması* fikri doğrudur, lakin cədvəlin tələbinə uyğun deyil. "N-Ark" şirkətinin layihələndirdiyi şəhərin təbii fəlakətlərə qarşı tab gətirməsi fikri ehtimaldır, çünki gerçəkləşməsi nəzərdə tutulan layihə şəklindədir.
Doğru cavab: 2, 3, 6

A variantı 55 saylı test tapşırığı
B variantı 51 saylı test tapşırığı
C variantı 53 saylı test tapşırığı
D variantı 53 saylı test tapşırığı

Mətnin III abzasına əsasən cümləni tamamlaya bilər:
Üzən evlər ev-qayıqlardan fərqli olaraq, ...
1. daha qədimdir
2. suda bir yerdən başqa yerə üzür
3. dəyişən iqlim şərtlərinə uyğunlaşdırılmışdır
4. texnoloji yenilikdir
5. sabit özül üzərində qərar tutur

A) 1, 2 B) 3, 4 C) 4, 5 D) 1, 3, 5 E) 2, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.

İzah: Mətnin III abzasına görə *Üzən evlər ev-qayıqlardan fərqli olaraq, dəyişən iqlim şərtlərinə uyğunlaşdırılmışdır, texnoloji yenilikdir. Daha qədimdir fikri* cümləni tamamlaya bilməz, çünki yalnız ev-qayıqlar qədimdən bəri mövcuddur; *suda bir yerdən başqa yerə üzür* fikri tamamlaya bilməz, çünki hər ikisi suda üzür; *sabit özül üzərində qərar tutur* fikri tamamlaya bilməz, çünki hər ikisi suda üzən obyektdir və özülü yoxdur.
Doğru cavab: 3, 4

A variantı 56 saylı test tapşırığı
B variantı 56 saylı test tapşırığı
C variantı 56 saylı test tapşırığı
D variantı 56 saylı test tapşırığı

Mətndə nöqtələrin yerinə uyğun fikir yazmaqla cümləni tamamlayın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

- bir müddət sonra su altında qalmasına səbəb olacaq.
- məhvinə səbəb olacaq.
- yer üzündən silinməsinə səbəb olacaq.
- ciddi zədə alması ilə nəticələnəcək.
- dağılmasına gətirib çıxaracaq və s.
-

A variantı 57 saylı test tapşırığı
B variantı 57 saylı test tapşırığı
C variantı 57 saylı test tapşırığı
D variantı 57 saylı test tapşırığı

Üzərində rəqəm yazılmış sözlərin kontekstə əsasən mənasını müəyyən edib yazın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənasını şərh edir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. təhlükə, qorxu
2. şiddətli, böyük
3. həmişə, hər zaman, hər vaxt

A variantı 58 saylı test tapşırığı
B variantı 58 saylı test tapşırığı
C variantı 58 saylı test tapşırığı
D variantı 58 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Eyler-Venn diaqramını doldurun.

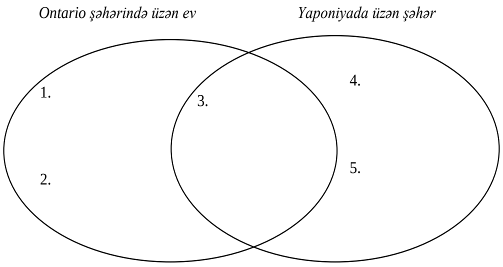

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Ontario şəhərində üzən ev:
- Göldə üzür.
- Bir ailə üçün nəzərdə tutulub.
- Lövbərlə qayalığa bərkidilir.
- 1000 kvadratmetrlik sahəyə malikdir.
- Polad çərçivəli sallar üzərindədir.
- İstifadədədir və s.

Yaponiyada üzən şəhər:
- 40000 insan yerləşə bilər.
- Sahilə bərkidiləcək.
- Layihədir.
- Körfəzdə (dənizdə) yerləşəcək.
- Sunamiyə də davam gətirə bilər.
- Yuvarlaq formadadır və s.

Ortaq:
- Su səviyyəsinin dəyişməsinə davam gətirmək üçün nəzərdə tutulub.
- Yaşayış məqsədi daşıyır.
- Texnoloji yenilikdir.
- Dəyişən iqlim şərtlərinə tab gətirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

A variantı 59 saylı test tapşırığı
B variantı 59 saylı test tapşırığı
C variantı 59 saylı test tapşırığı
D variantı 59 saylı test tapşırığı

Əvvəlində işarə qoyulmuş sözlər əsasında cədvəli doldurun.

	İnformativ funksiya daşıyır (√)	*Poetik funksiya daşıyır (√)*	*Sözün mətndəkindən fərqli (informativdirsə, poetik; poetikdirsə, informativ) funksiyada söz birləşməsi və ya cümlədə işlədilməsi*
▲	√		
■	√		

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.2. Həqiqi və məcazi mənalı söz və ifadələrin mənasını kontekstə uyğun dəqiqləşdirməklə şərh edir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
■ Şagirdin bünövrəsi yaxşı qoyulmuşdu.
Sevincinin bünövrəsi övladı idi.
Təhsilin bünövrəsi və s.
▲ Dostluq körpüsü.
Mədəniyyətlərarası körpü.
Bu əsər insanlar arasında mənəvi körpü oldu və s.

A variantı 60 saylı test tapşırığı
B variantı 60 saylı test tapşırığı
C variantı 60 saylı test tapşırığı
D variantı 60 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.1. Mətndəki əsas fikri nəzərə çarpdırmaq məqsədi ilə mühüm məqamları vurğulayır.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Problem	*Problemin həllinə çalışan ölkələr*	*Problemin həlli yolunda atılan addımlar*
Şəhərlərin su altında qalma təhlükəsi	Sinqapur	Üzən tikililər vasitəsilə ərazisini artırmışdır.
	İtaliya	Taxta bünövrələr üzərində Venesiya qurulmuş, 400-dən çox körpü vasitəsilə şəhərin hissələri birləşdirilmişdir.
	Kanada	Üzən ev yaradılmışdır.
	Maldiv adaları	Modul strukturlardan ibarət şəhər layihələndirilmişdir.
	Yaponiya	“N-Ark” şirkəti 40 min nəfərin yaşaması üçün nəzərdə tutulmuş üzən şəhər layihəsini təqdim edib.

Riyaziyyat

A variantı 61 saylı test tapşırığı
B variantı 62 saylı test tapşırığı
C variantı 73 saylı test tapşırığı
D variantı 65 saylı test tapşırığı

$4-2i$ kompleks ədədinə qoşma olan ədədi tapın.
A) $4+4i$ B) $4-4i$ C) $2+4i$
D) $2-4i$ E) $4+2i$

Mövzu: Kompleks ədədlər
Sinif: 11
Alt-standart: 1.2.1. Cəbri şəkildə verilmiş kompleks ədədlər üzərində hesab əməllərini yerinə yetirir.
İzah: $4-2i$ kompleks ədədinin qoşması $4+2i$ -dir.
Doğru cavab: $4+2i$

A variantı 62 saylı test tapşırığı
B variantı 73 saylı test tapşırığı
C variantı 63 saylı test tapşırığı
D variantı 71 saylı test tapşırığı

$\frac{2x^2+x}{2} > \frac{3x}{5} + \frac{9}{10}$ bərabərsizliyini həll edin.

A) $(-\infty;-9)\cup(0{,}1;+\infty)$ B) $(-9;0{,}1)$
C) $(-\infty;-0{,}9)\cup(1;+\infty)$ D) $(-0{,}9;+\infty)$
E) $(-\infty;1)$

Mövzu: Bərabərsizliklər
Sinif: 9
Alt-standart: 2.2.3. Kvadrat bərabərsizliyi həll edir
İzah: Bərabərsizliyin hər bir həddini 10-a vurmaqla

$5(2x^2+x) > 6x+9$ alarıq.

$10x^2 - x - 9 > 0$

$(10x+9)(x-1) > 0$

Sonuncu bərabərsizliyi intervallar üsulu ilə həll etməklə bərabərsizliyin həllər çoxluğunun $x\in(-\infty;-0{,}9)\cup(1;+\infty)$ olduğunu tapırıq.

Doğru cavab: $(-\infty;-0{,}9)\cup(1;+\infty)$

A variantı 63 saylı test tapşırığı
B variantı 65 saylı test tapşırığı
C variantı 67 saylı test tapşırığı
D variantı 61 saylı test tapşırığı

Müstəvi üzərində olmayan *M* nöqtəsindən müstəviyə *MK* və *ME* mailləri çəkilmişdir. *MN*⊥*NK*, *MN*⊥*NE*, ∠*MKN*=30°, *MK*=6 və *NE*=2 olarsa, *ME*-ni tapın.

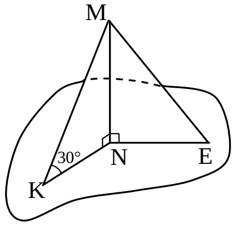

A) 5 B) 4 C) $\sqrt{15}$ D) $\sqrt{13}$ E) 6

Mövzu: Fəzada düz xətlər və müstəvilər
Sinif: 10
Alt-standart: 3.1.2. Fəzada düz xətlərin və müstəvilərin qarşılıqlı vəziyyətinə aid məsələlər həll edir.
İzah: *MKN* üçbucağında 30°-li bucağın xassəsinə görə $\mathrm{MN}=3$ olduğunu alırıq. *MNE* üçbucağına Pifaqor teoremini tətbiq etməklə

$\mathrm{ME}=\sqrt{\mathrm{MN}^2+\mathrm{NE}^2}=\sqrt{3^2+2^2}=\sqrt{13}$ tapırıq.

Doğru cavab: $\sqrt{13}$

A variantı 64 saylı test tapşırığı
B variantı 70 saylı test tapşırığı
C variantı 69 saylı test tapşırığı
D variantı 64 saylı test tapşırığı

Radiusu 3 sm olan kürənin həcmini hesablayın.

A) 36π sm^3 B) 54π sm^3 C) 45π sm^3
D) 12π sm^3 E) 20π sm^3

Mövzu: Fırlanma cisimləri
Sinif: 11
Alt-standart: 3.2.5. Kürənin səthinin sahəsinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir.
İzah: $V=\frac{4}{3}\pi R^3=\frac{4}{3}\pi\cdot 3^3=36\pi$ (sm^3).
Doğru cavab: 36π sm^3

A variantı 65 saylı test tapşırığı
B variantı 66 saylı test tapşırığı
C variantı 71 saylı test tapşırığı
D variantı 70 saylı test tapşırığı

$a_n = 3n-1$ düsturu ilə verilmiş ardıcıllığın beşinci həddini tapın.

A) 5 B) 9 C) 4 D) 12 E) 14

Mövzu: Ardıcıllıq
Sinif: 9
Alt-standart: 2.1.3. Ardıcıllıqların, ədədi və həndəsi silsilələrin xassələrini məsələ həllinə tətbiq edir.
İzah: $a_5 = 3\cdot 5-1=14$
Doğru cavab: 14

A variantı 66 saylı test tapşırığı
B variantı 68 saylı test tapşırığı
C variantı 65 saylı test tapşırığı
D variantı 69 saylı test tapşırığı

Diaqramda bir sinfin dərsdə iştirak edən və etməyən şagirdlərinin sayı haqqında məlumat verilmişdir. Sinif siyahısından təsadüfən seçilmiş iki şagirddən birinin dərsdə iştirak edən oğlan, digərinin isə dərsdə iştirak etməyən qız şagird olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

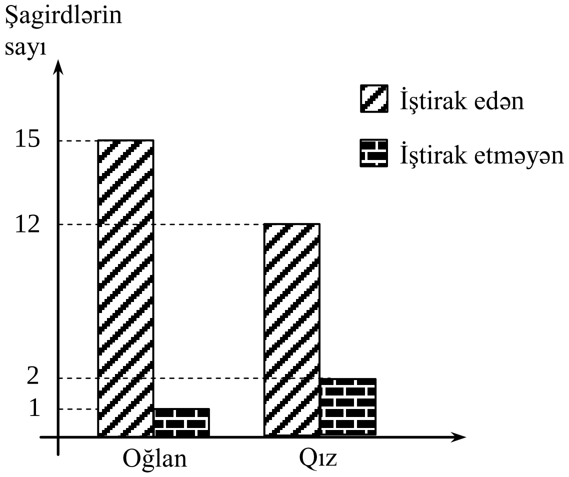

A) $\frac{1}{10}$ B) $\frac{3}{29}$ C) $\frac{1}{15}$ D) $\frac{2}{29}$ E) $\frac{7}{30}$

Mövzu: Ehtimal nəzəriyyəsi
Sinif: 9
Alt-standart: 5.2.3. Birləşmələrin köməyi ilə ehtimala aid sadə məsələləri həll edir

İzah: Diaqramdan görünür ki, sinifdə cəmi 30 şagird var. Bu şagirdlərdən dərsdə iştirak edən oğlanların sayı 15, dərsdə iştirak etməyən qızların sayı isə 2-dir. Sinif siyahısından təsadüfən seçilmiş iki şagirddən birinin dərsdə iştirak edən oğlan, digərinin isə dərsdə iştirak etməyən qız şagird olması hadisəsinin ehtimalı

$$P=\frac{{}_{15}C_1\cdot{}_2C_1}{{}_{30}C_2}=\frac{15\cdot2}{\frac{30\cdot29}{2}}=\frac{2}{29}.$$

Doğru cavab: $\frac{2}{29}$

A variantı 67 saylı test tapşırığı
B variantı 61 saylı test tapşırığı
C variantı 62 saylı test tapşırığı
D variantı 66 saylı test tapşırığı

Mərkəzi O nöqtəsi olan çevrənin AB vətəri AC diametrinin yarısına bərabərdir. $\angle BAO$ -nu tapın.

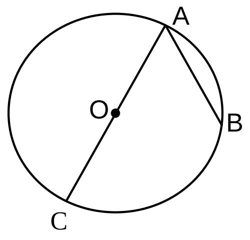

A) 50° B) 60° C) 45° D) 35° E) 30°

Mövzu: Çevrə
Sinif: 9
Alt-standart: 3.1.4. Çevrə və dairənin elementlərini bilir, onların xassələrini tətbiq edir.
İzah: O nöqtəsi ilə B nöqtəsini birləşdirməklə bərabərtərəfli AOB üçbucağı alarıq, beləliklə $\angle BAO=60°$.
Doğru cavab: 60°

A variantı 68 saylı test tapşırığı
B variantı 67 saylı test tapşırığı
C variantı 66 saylı test tapşırığı
D variantı 62 saylı test tapşırığı

$\sqrt{19,4}$ ədədi hansı iki ardıcıl tam ədəd arasında yerləşir?

A) 8 və 9 B) 3 və 4 C) 4 və 5
D) 9 və 10 E) 5 və 6

Mövzu: Kvadrat köklər
Sinif: 8
Alt-standart: 1.1.3. İrrasional ədədə uyğun nöqtəni koordinat düz xətti üzərində təxmini göstərir.
İzah: $\sqrt{16}<\sqrt{19,4}<\sqrt{25} \Rightarrow 4<\sqrt{19,4}<5$
Doğru cavab: 4 və 5

A variantı 69 saylı test tapşırığı
B variantı 71 saylı test tapşırığı
C variantı 68 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

İki ədədin cəmi 137, fərqi isə 19 olarsa, bu ədədlərdən böyüyünü tapın.

A) 76 B) 78 C) 68 D) 79 E) 67

Mövzu: Tənliklər sistemi
Sinif: 7
Alt-standart: 2.2.2. Birdəyişənli xətti tənliyi, modul işarəsi daxilində dəyişəni olan tənliyi və ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini həll edir.

İzah: Şərtə görə $\begin{cases}a+b=137,\\ a-b=19\end{cases}$ yaza bilərik.

Tənliklər sisteminin hədlərini tərəf-tərəfə toplamaqla $2a=156 \Rightarrow a=78$ alırıq.
Doğru cavab: 78

A variantı 70 saylı test tapşırığı
B variantı 63 saylı test tapşırığı
C variantı 64 saylı test tapşırığı
D variantı 73 saylı test tapşırığı

$4\sin^2 x-4\sin x+1=0$ tənliyini həll edin.

A) $\frac{\pi}{3}+\pi k;\, k\in Z$ B) $-\frac{\pi}{3}+\pi k;\, k\in Z$

C) $(-1)^k\frac{\pi}{4}+\pi k;\, k\in Z$ D) $(-1)^k\frac{\pi}{6}+\pi k;\, k\in Z$

E) $(-1)^{k+1}\frac{\pi}{6}+\pi k;\, k\in Z$

Mövzu: Triqonometrik tənliklər
Sinif: 10
Alt-standart: 2.3.1. Triqonometrik tənlik və bərabərsizlikləri həll edir.
İzah:

$$\left(2\sin x-1\right)^2=0 \Rightarrow \sin x=\frac{1}{2} \Rightarrow x=(-1)^k\frac{\pi}{6}+\pi k;\, k\in Z$$

Doğru cavab: $(-1)^k\frac{\pi}{6}+\pi k;\, k\in Z$

A variantı 71 saylı test tapşırığı
B variantı 72 saylı test tapşırığı
C variantı 70 saylı test tapşırığı
D variantı 63 saylı test tapşırığı

$\frac{7}{9}:3,1=x:9,3$ tənasübündən x-i tapın.

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{7}{9}$ C) $\frac{7}{3}$ D) $\frac{2}{9}$ E) $\frac{4}{3}$

Mövzu: Faiz. Nisbət. Tənasüb
Sinif: 6
Alt-standart: 1.2.5. Nisbət, tənasüb, düz mütənasib, tərs mütənasib kəmiyyətlərə və faizə aid sadə məsələləri həll edir.
İzah: Məlumdur ki, tənasübün orta hədlərinin hasili onun kənar hədlərinin hasilinə bərabərdir, yəni

$$x\cdot3,1=9,3\cdot\frac{7}{9} \Rightarrow x=\frac{7}{3} \text{ olar.}$$

Doğru cavab: $\frac{7}{3}$

A variantı 72 saylı test tapşırığı
B variantı 69 saylı test tapşırığı
C variantı 72 saylı test tapşırığı
D variantı 68 saylı test tapşırığı

$\vec{a}\langle 4;-3\rangle$ və $\vec{b}\langle -5;2\rangle$ vektorlarının skalyar hasilini tapın.

A) –14 B) 26 C) 28 D) 14 E) –26

Mövzu: Vektorlar
Sinif: 11
Alt-standart: 3.1.1. Fəzada Dekart koordinat sistemi anlayışını, vektor anlayışını bilir, koordinatları ilə verilmiş iki vektorun skalyar hasilini tapır.
İzah: $\vec{a}\cdot\vec{b}=4\cdot(-5)+(-3)\cdot 2=-26$.
Doğru cavab: –26

A variantı 73 saylı test tapşırığı
B variantı 64 saylı test tapşırığı
C variantı 61 saylı test tapşırığı
D variantı 67 saylı test tapşırığı

$\left(5-6y^3\right)\left(6y^3+5\right)$ ifadəsini sadələşdirin.

A) $25-36y^6$ B) $12y^6-10$ C) $25-12y^3-36y^6$

D) $36y^6-25$ E) $25+12y^3-36y^6$

Mövzu: Tam cəbri ifadələr
Sinif: 7
Alt-standart: 2.2.1 Çoxhədlilər üzərində toplama, çıxma və vurma əməllərini yerinə yetirir.
İzah: $\left(5-6y^3\right)\left(6y^3+5\right)=\left(5-6y^3\right)\left(5+6y^3\right)=25-36y^6$
Doğru cavab: $25-36y^6$

A variantı 74 saylı test tapşırığı
B variantı 77 saylı test tapşırığı
C variantı 78 saylı test tapşırığı
D variantı 76 saylı test tapşırığı

$10\sin 30°+\sin 231°+\cos 39°-\tan 45°$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

Mövzu: Triqonometrik funksiyalar
Sinif: 10
Alt-standart: 2.1.1. Bucağın radian ölçüsü anlayışını və istənilən bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifini bilir, məsələlər həllində ondlardan istifadə edir.
İzah:
$$10\sin 30°+\sin 231°+\cos 39°-\tan 45°=$$
$$=10\cdot\frac{1}{2}+\sin(270°-39°)+\cos 39°-1=$$
$$=5-\cos 39°+\cos 39°-1=4$$
Doğru cavab: 4

A variantı 75 saylı test tapşırığı
B variantı 74 saylı test tapşırığı
C variantı 74 saylı test tapşırığı
D variantı 74 saylı test tapşırığı

$\lg\sqrt[5]{10^2}+\lg\sqrt[3]{10^2}+\lg\sqrt[5]{10^3}+\lg\sqrt[3]{10}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

Mövzu: Loqarifmik funksiyalar
Sinif: 10
Alt-standart: 2.2.7. Ədədin loqarifminin tərifini, loqarifmləmə qaydalarını bilir və onları tətbiq edir.

İzah:
$$\lg\sqrt[5]{10^2}+\lg\sqrt[3]{10^2}+\lg\sqrt[5]{10^3}+\lg\sqrt[3]{10}=$$
$$=\left(\lg\sqrt[5]{10^2}+\lg\sqrt[5]{10^3}\right)+\left(\lg\sqrt[3]{10^2}+\lg\sqrt[3]{10}\right)=$$
$$=\lg\sqrt[5]{10^5}+\lg\sqrt[3]{10^3}=1+1=2.$$
Doğru cavab: 2

A variantı 76 saylı test tapşırığı
B variantı 78 saylı test tapşırığı
C variantı 77 saylı test tapşırığı
D variantı 78 saylı test tapşırığı

$\left(\frac{1}{6}\right)^x=\left(\frac{2}{3}\right)^{x+1}$ tənliyindən 4^x-in qiymətini tapın.

Mövzu: Üstlü tənliklər
Sinif: 10
Alt-standart: 2.3.2. Üstlü və loqarifmik tənlikləri, bərabərsizlikləri həll edir.
İzah:
$$\left(\frac{1}{6}\right)^x=\left(\frac{2}{3}\right)^{x+1}$$
$$\frac{1}{2^x\cdot 3^x}=\frac{2^x\cdot 2}{3^x\cdot 3}$$
$$2^x\cdot 2^x=\frac{3}{2}$$
$$4^x=\frac{3}{2}=1{,}5$$
Doğru cavab: 1,5

A variantı 77 saylı test tapşırığı
B variantı 76 saylı test tapşırığı
C variantı 75 saylı test tapşırığı
D variantı 75 saylı test tapşırığı

Yan səthinin sahəsi 72, hündürlüyü 6 olan düz prizmanın oturacağının perimetrini tapın.

Mövzu: Çoxüzlülər
Sinif: 10
Alt-standart: 3.2.3. Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir.

İzah: Məlumdur ki, düz prizma üçün

$S_{yan} = P_{ot} \cdot H$ düsturu doğrudur və buradan da

$P_{ot} = \frac{S_{yan}}{H} = \frac{72}{6} = 12$ olduğunu alarıq.

Doğru cavab: 12

A variantı 78 saylı test tapşırığı
B variantı 75 saylı test tapşırığı
C variantı 76 saylı test tapşırığı
D variantı 77 saylı test tapşırığı

$\frac{49^2+46^2-26^2-29^2}{600}$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

Mövzu: Müxtəsər vurma düsturları
Sinif: 7
Alt-standart: 1.2.4. Ədədi ifadələrin qiymətinin tapılmasına müxtəsər vurma düsturlarını tətbiq edir.

İzah:

$$\frac{49^2+46^2-26^2-29^2}{600} = \frac{(49^2-29^2)+(46^2-26^2)}{600} =$$
$$= \frac{20\cdot 78+20\cdot 72}{600} = \frac{20(78+72)}{600} = 5.$$

Doğru cavab: 5

A variantı 79 saylı test tapşırığı
B variantı 79 saylı test tapşırığı
C variantı 79 saylı test tapşırığı
D variantı 79 saylı test tapşırığı

Şagirdin riyaziyyat fənn olimpiadasında cavablandırdığı 4 sualdan ilk üçünə görə topladığı balların ədədi ortası 8, dördünə görə topladığı balların ədədi ortası isə 7 olarsa, o dördüncü suala görə neçə bal almışdır?
Mövzu: Həqiqi ədədlər
Sinif: 6
Alt-standart: 5.1.3. Toplanmış ədədi məlumatların modasını, medianını və ədədi ortasını tapır.
İzah: Şagirdin topladığı ballar sualların nömrələrinə uyğun olaraq x_1, x_2, x_3, x_4 olsun. Şərtə görə

$\frac{x_1+x_2+x_3}{3} = 8 \Rightarrow x_1+x_2+x_3 = 24$. Digər tərəfdən

$\frac{x_1+x_2+x_3+x_4}{4} = 7 \Rightarrow \frac{24+x_4}{4} = 7 \Rightarrow x_4 = 4$ olar.

Doğru cavab: 4

A variantı 80 saylı test tapşırığı
B variantı 80 saylı test tapşırığı
C variantı 80 saylı test tapşırığı
D variantı 80 saylı test tapşırığı

Düzbucaqlı üçbucağın bir katetinin hipotenuza nisbəti 4:5, perimetri 48 sm olarsa, hipotenuzunun uzunluğunu tapın.

Mövzu: Üçbucaqlar
Sinif: 8
Alt-standart: 3.1.3. Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının təriflərini bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır
İzah: Şərtə görə düzbucaqlı üçbucağın bir kateti $4k$, hipotenuzu isə $5k$-dır. Pifaqor teoremini tətbiq edərək ikinci katetin $3k$ olduğunu tapırıq. Beləliklə,

$P = 3k+4k+5k = 12k = 48 \Rightarrow 5k = 20.$

Doğru cavab: 20

A variantı 81 saylı test tapşırığı
B variantı 81 saylı test tapşırığı
C variantı 81 saylı test tapşırığı
D variantı 81 saylı test tapşırığı

Kvadrat formasındakı iki bağça ətrafına perimetrləri boyunca çəkilmiş borular vasitəsilə sulanır. Bağçalarla su anbarı arasındakı boruların hər birinin uzunluğu 4 m-dir. Birinci bağçanın tərəfinin uzunluğu ikinci bağçanın tərəfindən 2 m çox, birinci bağçanın sahəsi ikincinin sahəsinin 2 mislindən 8 m^2 azdır. Sulama üçün ən az nə qədər borudan istifadə olunur?

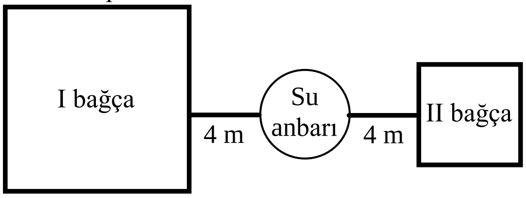

Mövzu: Fiqurların sahəsi
Sinif: 9
Alt-standart: 3.1.4. Üçbucağın, paraleloqramın, rombun, trapesiyanın sahəsini hesablayır.
İzah: II bağçanın tərəfi x, I bağçanın tərəfi isə x+2 olsun. Şərtə görə birinci bağçanın sahəsi ikincinin sahəsinin 2 mislindən 8 m^2 azdır, yəni

$(x+2)^2 = 2x^2 - 8 \Rightarrow x^2 - 4x - 12 = 0 \Rightarrow$

$\Rightarrow x_1 = -2, \quad x_2 = 6.$

x bağçanın tərəfi olduğundan x>0 şərti ödənilməlidir, yəni $x = 6$ olmalıdır. Bağçaları sulamaq üçün ətrafına perimetrləri boyunca çəkilmiş boruların uzunluğu $4x+4(x+2)$, bağçalarla su anbarı arxasındakı boruların hər birinin uzunluğu 4 m olduğundan suvarma üçün istifadə olunan boruların ümumi uzunluğu $4x+4(x+2)+4+4=64$(m) olar.
Doğru cavab: 64

A variantı 82 saylı test tapşırığı
B variantı 82 saylı test tapşırığı
C variantı 82 saylı test tapşırığı
D variantı 82 saylı test tapşırığı

Bir məktəbin bütün müəllim kollektivinin $\frac{1}{4}$ -i Şuşaya, $\frac{4}{5}$-ü Xankəndiyə, 2-si isə hər iki şəhərə səfər etdi. Bu kollektivdə neçə müəllim var?

Mövzu: Çoxluqlar

Sinif: 7
Alt-standart: 1.1.4. Çoxluqların birləşməsi və kəsişməsi xassələrini məsələlər həllinə tətbiq edir.
2.1.1. Həyati situasiyaya uyğun xətti və ya ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini tərtib edir.
İzah: Məktəbin bütün müəllim kollektivinin sayı x olsun. Onda yalnız Şuşaya səfər etmiş müəllimlərin sayı $\left(\frac{1}{4}x-2\right)$, yalnız Xankəndiyə səfər etmiş müəllimlərin sayı $\left(\frac{4}{5}x-2\right)$ olar. Onda

$$\left(\frac{1}{4}x-2\right)+\left(\frac{4}{5}x-2\right)+2=x \Rightarrow \frac{1}{20}x=2 \Rightarrow x=40.$$

Doğru cavab: 40

A variantı 83 saylı test tapşırığı
B variantı 83 saylı test tapşırığı
C variantı 83 saylı test tapşırığı
D variantı 83 saylı test tapşırığı

ABCD trapesiyasında *AB* = 6 sm, *CD* = 8 sm, *CE* parçası bu trapesiyanı romb və düzbucaqlı üçbucağa ayırarsa, P_{ABCD}-ni tapın.

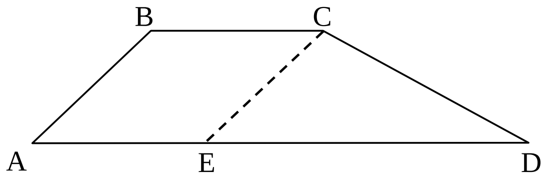

Mövzu: Çoxbucaqlılar
Sinif: 8
Alt-standart: 3.1.5. Dördbucaqlının təsnifatını (paraleloqram, düzbucaqlı, romb, kvadrat, trapesiya) və xassələrini bilir.
İzah: *ABCD* trapesiyasını *CE* parçası trapesiyanı romb və düzbucaqlı üçbucağa ayırdığından $AB=BC=CE=AE=6$ (sm). Düzbucaqlı *ECD* üçbucağından Pifaqor teoreminə görə

$$ED=\sqrt{EC^2+CD^2}=\sqrt{6^2+8^2}=10\,(\text{sm}) \text{ olar.}$$

Beləliklə, $P_{ABCD}=36\ sm$.
Doğru cavab: 36 sm

A variantı 84 saylı test tapşırığı
B variantı 84 saylı test tapşırığı
C variantı 84 saylı test tapşırığı
D variantı 84 saylı test tapşırığı

Turistlər gəzinti zamanı motorlu qayıqla iki məntəqə arasındakı məsafəni çayın axını istiqamətində gedib, axının əksi istiqamətdə qayıtmağa ümumilikdə 4 saat vaxt sərf etdilər. Qayığın öz sürəti $6\,\frac{\text{km}}{\text{saat}}$, çayın axın sürəti isə $3\,\frac{\text{km}}{\text{saat}}$ olarsa, bu məntəqələr arasındakı məsafəni tapın.

Mövzu: Birməchullu tənliklər
Sinif: 7
Alt-standart: 2.1.1. Həyati situasiyaya uyğun xətti və ya ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini tərtib edir.
İzah: Verilənləri aşağıdakı cədvəl formasında yazaq:

İstiqamət	Sürət	Yol	Zaman
Çay axını ilə	$9\,\frac{\text{km}}{\text{saat}}$	S km	$\frac{S}{9}$ saat
Çay axınına qarşı	$3\,\frac{\text{km}}{\text{saat}}$	S km	$\frac{S}{3}$ saat

Şərtə görə məntəqələr arasındakı məsafəni çayın axını istiqamətində gedib, axının əksi istiqamətdə qayıtmağa ümumilikdə 4 saat vaxt sərf edilmişdir, yəni

$$\frac{S}{9}+\frac{S}{3}=4 \Rightarrow S=9\,(\text{km})$$

Doğru cavab: 9 km

A variantı 85 saylı test tapşırığı
B variantı 85 saylı test tapşırığı
C variantı 85 saylı test tapşırığı
D variantı 85 saylı test tapşırığı

$f(x)=\frac{1}{4}(x+4)^2+3$ və $g(x)$ funksiyalarının qrafikləri koordinat başlanğıcına nəzərən simmetrik olarsa, $AB+CD$ məsafəsini tapın.

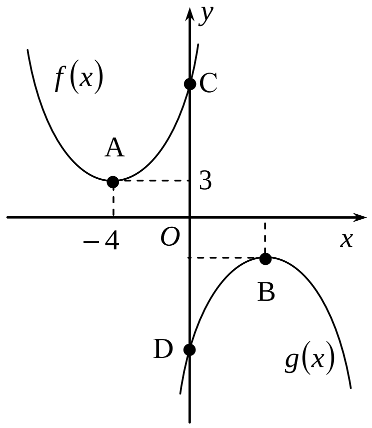

Mövzu: Funksiyalar və qrafiklər
Sinif: 9
Alt-standart: 3.2.2. Hərəkət çevrilməsi anlayışını bilir və iki konqruyent fiqurdan birini digərindən hərəkət çevirməsi ilə alır.
İzah: Göründüyü kimi $f(x)$ funksiyasının qrafiki paraboladır. Bu parabolanın təpə nöqtəsi $A(-4;3)$, ordinat oxunu kəsdiyi nöqtə isə $C(0;7)$-dir. Şərtə görə $f(x)$ və $g(x)$ funksiyalarının qrafikləri koordinat başlanğıcına nəzərən simmetrik olduğundan $g(x)$ funksiyasının təpə nöqtəsi $B(4;-3)$, ordinat oxunu kəsdiyi nöqtə isə $D(0;-7)$-dir. İki nöqtə arasındakı məsafə düsturundan istifadə etməklə

$$AB=\sqrt{(4+4)^2+(-3-3)^2}=10 \text{ və}$$

$$CD=\sqrt{(0-0)^2+(-7-7)^2}=14 \text{ alırıq.}$$

Beləliklə, $AB+CD=24$ olar.
Doğru cavab: 24

Русский язык (tədris dili)

Вариант A 31 тестовое задание
Вариант B 38 тестовое задание
Вариант C 40 тестовое задание
Вариант D 40 тестовое задание

Выберите ряды существительных, имеющих форму только множественного числа:
1. мокасины, дрова, жернова
2. овощи, нарды, хлопоты
3. жмурки, опилки, сливки
4. ворота, весы, серьги
5. ножницы, брюки, потёмки

A) 3, 5 B) 3, 4 C) 1, 5 D) 2, 4 E) 4, 5

Тема: Имя существительное
Класс: 5, 6, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В данном тестовом задании слова *мокасины, жернова, овощи, серьги* имеют форму как единственного числа, так и множественного. Слова *жмурки, опилки, сливки, ножницы, брюки, потёмки* имеют форму только множественного числа.
Верный ответ: *3, 5*

Вариант A 32 тестовое задание
Вариант B 33 тестовое задание
Вариант C 32 тестовое задание
Вариант D 33 тестовое задание

Укажите ряд с непроизводными предлогами.
A) между, сквозь, через B) перед, за, вокруг
C) у, по, путём D) для, об, около
E) благодаря, с, мимо

Тема: Предлог
Класс: 7, 10 кл.
Подстандарт 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В данном тесте непроизводными предлогами являются *между, сквозь, через*.
Предлог *вокруг* является производным от наречия.
Предлог *путём* является производным от существительного в Тв.падеже.
Предлог *около* является производным от наречия.
Предлог *благодаря* является производным от деепричастия.
Верный ответ: *между, сквозь, через*

Вариант A 33 тестовое задание
Вариант B 39 тестовое задание
Вариант C 39 тестовое задание
Вариант D 34 тестовое задание

Смысловые отношения между частями в сложносочинённых предложениях определены ***неверно.***
1. Ветра не было, однако в саду всё падали и падали листья. (противопоставление одного явления другому)
2. Ей захотелось поговорить с ним, он тоже был готов к разговору. (одновременность явлений)
3. То он ничего не ощущает, то он слышит мельницу, заглушающую соловья. (одно явление исключает другое)
4. Маленькие речушки рвут плотины по вёснам, зато в разгаре лета они впадают в спячку. (последовательность явлений)
5. Или я поеду в спортивный лагерь, или мы с товарищем останемся в городе. (одно явление исключает другое)

A) 3, 4 B) 2, 4 C) 1, 5 D) 2, 3 E) 4, 5

Тема: Сложносочинённое предложение
Класс: 9, 11
Подстандарт: 11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: В данном тестовом задании смысловые отношения между частями в ССП ошибочно указаны в 3-ем предложении, так как союз *то…то* употребляется при чередовании явлений, а в 4-ом предложении союз *зато* указывает на противопоставление событий.
Верный ответ: *3, 4*

Вариант A 34 тестовое задание
Вариант B 35 тестовое задание
Вариант C 37 тестовое задание
Вариант D 37 тестовое задание

Укажите глагол в личной форме.
A) спасёт B) спасти C) спасать
D) спасавший E) спасая

Тема: Глагол
Класс: 5, 6, 10
Подстандарт: 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В данном тестовом задании глаголом в личной форме является слово *спасёт.* Личное окончание *-ёт* указывает, что это глагол 3 л., ед.ч. наст.времени. Остальные глаголы даны в другой форме: *спасти, спасать* – неопределённая форма глагола, *спасавший* – причастие, *спасая* – деепричастие.
Верный ответ: *спасёт*

Вариант A 35 тестовое задание
Вариант B 32 тестовое задание
Вариант C 36 тестовое задание
Вариант D 32 тестовое задание

Укажите ряд с причастием и отглагольным прилагательным соответственно
A) закрученный, стреляный
B) стёганый, квашеный
C) священный, глаженый
D) исписанный, заштопанный
E) мазаный, копчёный

Тема: Сопоставительное задание
Класс: 7, 10
Подстандарт 7 кл. 4.1.4. Следует правилам правописания частей речи
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Слова *закрученный, исписанный, заштопанный* являются причастиями, так как образованы от глаголов совершенного вида. Остальные слова образованы от бесприставочных глаголов несовершенного вида, при них нет зависимых слов. Следовательно, это отглагольные прилагательные. Слово *священный* тоже является прилагательным, правописание которого следует запомнить.
Верный ответ: *закрученный, стреляный*

Вариант A 36 тестовое задание
Вариант B 37 тестовое задание
Вариант C 34 тестовое задание
Вариант D 38 тестовое задание

Укажите слово без окончания.
A) домой B) домá C) домами
D) домом E) домов

Тема: Состав слова
Класс: 5, 10
Подстандарт 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования.
Объяснение: В данном тестовом задании словом без окончания является наречие *домой*, так как это неизменяемая часть речи. Во всех остальных словах дана падежная форма слова *дом (домом – Тв.п., ед.ч.; домами – Тв.п., мн.ч.; домов – Р.п., мн.ч.; дома – Им.п., мн.ч.).*
Верный ответ: *домой*

Вариант A 37 тестовое задание
Вариант B 31 тестовое задание
Вариант C 38 тестовое задание
Вариант D 36 тестовое задание

Буква *т* пишется в слове
A) ме...кий B) сла...кий C) гла...кий
D) жи...кий E) ре...кий

Тема: Орфография (Правописание проверяемых и непроверяемых гласных и согласных в корнях слов)
Класс: 5, 10
Подстандарт 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования и грамматическое значение слов (имена, признаки и действия).
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Буква *т* пишется в слове *меткий*, так как проверочное слово *меток.* В остальных словах пропущена буква *д (сладкий - сладок, гладкий - гладок, жидкий - жидок, редкий - редок).*
Чтобы проверить непроизносимый согласный, нужно изменить слово так, чтобы этот согласный произносился отчётливо.
Верный ответ: *меткий*

Вариант A 38 тестовое задание
Вариант B 34 тестовое задание
Вариант C 33 тестовое задание
Вариант D 39 тестовое задание

Деепричастный оборот в предложении “*Приехав в деревню, мы наконец нашли убежище от дождя.*” является обстоятельством
A) времени B) образа действия C) цели
D) условия E) причины

Тема: Главные и второстепенные члены предложения
Класс: 8, 11
Подстандарт 8 кл. 4.1.2 Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний
11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: В данном предложении деепричастный оборот является обстоятельством со значением *времени*, так как отвечает на вопрос *когда?*.
Верный ответ: *времени*

Вариант A 39 тестовое задание
Вариант B 40 тестовое задание
Вариант C 31 тестовое задание
Вариант D 35 тестовое задание

Укажите наречия, образованные от прилагательных
A) справа, наудалую B) совсем, вслепую
C) туманно, по-твоему D) по-зимнему, задаром
E) вдвое, поэтому

Тема: Наречие
Класс: 7, 10
Подстандарт 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В данном тестовом задании наречия образованы от прилагательных в словах *справа* (правый), *наудалую* (удалой). Наречия *совсем, по-твоему, поэтому* образованы от местоимений *(все, твой, этот).*
Наречие *вдвое* образовано от числительного *(два*).
Наречие *задаром* образовано от наречия *(даром*).
Верный ответ: *справа, наудалую*

Вариант A 40 тестовое задание
Вариант B 36 тестовое задание
Вариант C 35 тестовое задание
Вариант D 31 тестовое задание

Сколько соответственно твёрдых и звонких согласных звуков в предложении “*На море синее вечерний пал туман.*”?
A) 8-12 B) 9-8 C) 9-7 D) 10-12 E) 8-8

Тема: Фонетика
Класс: 5, 10
Подстандарт: 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав слов.

Объяснение:
В предложении “*На море синее вечерний пал туман.*” твёрдые согласные: *[н], [м], [р], [п], [л], [т], [м], [н]*;

звонкие согласные: *[н], [м], [р’], [н’], [й’], [в’], [р], [н’], [й’], [л], [м], [н].*

Верный ответ: *8–12*

Прочитайте текст и выполните задания 41 – 50.

Сватовство

1. Анатоль сидел, сняв камзол, в отведённой для него комнате, которая была наиболее просторнейшей в доме. 2. На жизнь свою он смотрел как на непрерывное увеселение. 3. Вот и теперь он считал свою поездку к злому старику и к богатой уродливой наследнице очередным развлечением. 4. “А отчего же не жениться, коли она очень богата?”, – думал Анатоль. 5. **...**

6. Княжна Марья сидела одна в своей комнате и пыталась *преодолеть волнение*, получив уже все нужные сведения от подруг о том, какой румяный, *чернобровый* красавец был министерский сын. 7. Лиза принялась придумывать наряд для неё и приводить его в исполнение. 8. Княжна Марья чувствовала, что приезд обещанного жениха волновал её, и она была оскорблена тем, что подруги не предполагали, что это могло бы быть иначе. 9. Сказать им, как ей совестно было за себя и за них, значило выдать своё волнение. 10. Она вспыхнула, прекрасные глаза её потухли, лицо покрылось пятнами. 11. Обе женщины заботились о том, чтобы её прихорошить. 12. Она была так некрасива, что им не могла прийти мысль о соперничестве с нею. 13. Им всё казалось, что если прикрепить голубую ленту к волосам, зачёсанным кверху, и спустить шарф с платья, то всё будет хорошо. 14. ... они забывали, что испуганное лицо и фигуру нельзя было никак изменить, и потому, как они ни старались, лицо оставалось жалко и некрасиво.

15. Когда *горничная* принесла требуемое платье, неподвижно сидевшая перед зеркалом княжна глядела на своё лицо, и в её глазах стояли слёзы. 16. Подруги заметили прекрасные глаза, полные слёз, умоляюще смотревшие на них, и поняли, что настаивать бесполезно и даже жестоко. 17. Она глядела на них с выражением мысли и грусти. 18. А они знали, что когда на её лице появлялось это выражение, она была непоколебима в своих решениях. 19. Княжна Марья <u>медленно</u> сошла вниз, не думая ни о своём платье, ни о причёске. 20. Что могло всё это значить в сравнении с предопределением бога, без воли которого не падёт ни один волос с головы человеческой…

Вариант A 41 тестовое задание
Вариант B 43 тестовое задание
Вариант C 43 тестовое задание
Вариант D 41 тестовое задание

Какое предложение должно стоять в тексте под номером 5?

A) Он выбрился, надушился с тщательностью и щёгольством, сделавшимися его привычкою, и, высоко неся красивую голову, пошёл в комнату к отцу.
B) “Но нет, это невозможно, я слишком дурна”, – думала она.
C) И голос её звучал с такой серьёзностью и страданием, что лепетанье птиц тотчас же замолкло.
D) Она не исполнила желания Лизы и не только не переменила причёски, но и не взглянула на себя в зеркало.
E) Около князя Василия хлопотали его два камердинера, одевая его; он сам оживлённо оглядывался вокруг себя.

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: *Он выбрился, надушился с тщательностью и щёгольством, сделавшимися его привычкою, и, высоко неся красивую голову, пошёл в комнату к отцу.*

Вариант A 42 тестовое задание
Вариант B 41 тестовое задание
Вариант C 44 тестовое задание
Вариант D 42 тестовое задание

Какой пословицей может быть выражена основная мысль последнего абзаца?

A) Свою судьбу конём не объедешь.
B) На сердце обида, а на лице улыбка.
C) Не к лицу бабке девичьи пляски.
D) Лицом в грязь не ударит.
E) Всякому молодцу ремесло к лицу.

Подстандарт: 5 кл. 2.2.3. Определяет основную мысль текста.
Объяснение: Из представленных пословиц только пословица «Свою судьбу конём не объедешь» раскрывает основную мысль заключительного абзаца, в котором говорится о том, что героиня взяла себя в руки и смирилась с предопределением своей судьбы.
Верный ответ: *«Свою судьбу конём не объедешь».*

Вариант A 43 тестовое задание
Вариант B 44 тестовое задание
Вариант C 41 тестовое задание
Вариант D 44 тестовое задание

Какое слово можно использовать для связи 14-го предложения с предыдущим?

A) Но B) Разве C) Когда D) Если E) Пусть

Подстандарт: 9 кл. 3.1.3. Совершенствует собственный и чужой текст, учитывая связь между предложениями, абзацами и частями текста.
Объяснение: Противительный союз «*но*» связывает предложение №14 с №13 по смыслу. При использовании других союзов нарушается логическая связь предложений.
Верный ответ: *Но*

Вариант A 44 тестовое задание
Вариант B 42 тестовое задание
Вариант C 45 тестовое задание
Вариант D 43 тестовое задание

Синонимичным фразе “*преодолеть волнение*” является выражение

A) взять себя в руки
B) выйти из себя
C) биться как рыба об лёд
D) держать язык за зубами
E) держать нос по ветру

Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Объяснение: Данному выражению подходит фразеологизм «взять себя в руки» - собраться, успокоиться.
Остальные имеют значения, не соответствующие указанному в условии выражению:
«выйти из себя» – раздражаться
«биться как рыба об лёд» – напрасно стараться
«держать язык за зубами» – молчать
«держать нос по ветру» – приспосабливаться обстоятельствам, менять свои взгляды
Верный ответ: *взять себя в руки*

Вариант A 45 тестовое задание
Вариант B 45 тестовое задание
Вариант C 42 тестовое задание
Вариант D 45 тестовое задание

Какие способы использованы для разъяснения лексического значения слов соответственно?
1. *“чернобровый” – с чёрными бровями*
2. “*горничная” – работница для уборки комнат и других домашних работ*

A) 1 – раскрытие значения частей слова; 2 – описание предмета, его признаков
B) 1 – подбор синонимов; 2 – раскрытие значения частей слова
C) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – раскрытие значения частей слова
D) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор синонимов
E) 1 – раскрытие значения частей слова; 2 – подбор синонимов

Подстандарт: 8 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых выражений и слов, используя способы разъяснения лексического значения.
Верный ответ: *1 – раскрытие значений частей слова; 2 – описание предмета, его признаков.*

Задания 46 – 50 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 46 тестовое задание
Вариант B 46 тестовое задание
Вариант C 46 тестовое задание
Вариант D 46 тестовое задание

Прокомментируйте слово “*медленно*”, подобрав подходящий по смыслу фразеологизм (всего 1).

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов.
Предполагаемый ответ: *черепашьим шагом*

Вариант A 47 тестовое задание
Вариант B 47 тестовое задание
Вариант C 47 тестовое задание
Вариант D 47 тестовое задание

Заполните кластер, описав прилагательными и причастиями чувства княжны Марьи (не используя слов из текста).

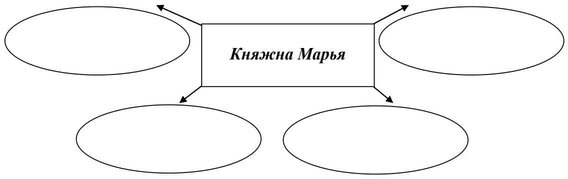

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
Предполагаемый ответ: *печальная, грустная, оскорблённая, стыдящаяся, испуганная, взволнованная, непоколебимая, уверенная, возмущённая.*

Вариант A 48 тестовое задание
Вариант B 48 тестовое задание
Вариант C 48 тестовое задание
Вариант D 48 тестовое задание

Выпишите из предложений № 9 – 13 2 слова, относящиеся к разговорному стилю, и рядом напишите их общеупотребительные синонимы.

Подстандарт: 11 кл. 2.1.2. Сравнивает и оценивает прочитанные тексты различных стилей с точки зрения соответствующей лексики.
Верный ответ: *совестно – стыдно, неловко; прихорошить – нарядить, украсить, (придать нарядный вид)*

Вариант A 49 тестовое задание
Вариант B 49 тестовое задание
Вариант C 49 тестовое задание
Вариант D 49 тестовое задание

Перечитайте текст и ответьте на вопрос (своими словами): “*Почему Анатоль готов был жениться на княжне Марье*?”. Обоснуйте свой ответ 2-мя примерами из текста.

Подстандарт: 9 кл. 3.1.2. Используя цитаты, подтверждает свои мысли и рассуждения.
Предполагаемый ответ:
*Анатоль очень безответственный и легкомысленный человек. На своё сватовство он смотрит так же, как и на всё в своей жизни несерьёзно (№*2. На жизнь свою он смотрел как на непрерывное увеселение). *Единственное, что прельщает его в будущей жене – её богатство* (№ 4 «А отчего же не жениться, коли она очень богата?», – думал Анатоль).

Вариант A 50 тестовое задание
Вариант B 50 тестовое задание
Вариант C 50 тестовое задание
Вариант D 50 тестовое задание

В предложениях № 1 – 4 найдите речевую ***ошибку*** и напишите в исправленном виде.

Подстандарт: 9 кл. 2.1.2. Комментирует, уточняя прямое и переносное значение слов и выражений согласно контексту.
Верный ответ: *№1*
1. Анатоль сидел, сняв камзол, в отведённой для него наиболее просторной комнате.
2. Анатоль сидел, сняв камзол, в отведённой для него самой просторной (просторнейшей) комнате.

Прочитайте текст и выполните задания 51 – 60.

Возникновение почты

1. Потребность в обмене информацией возникла ещё в первобытном обществе. 2. Чтобы выжить, древние люди стали сознавать необходимость совместной деятельности. 3. При этом они остро нуждались в возможности передавать друг другу информацию, что и способствовало возникновению почты. 4. Вначале люди общались только при помощи жестов и звуков. 5. Человек столетиями искал и находил более совершенные средства связи. 6. Сигнальные барабаны в Африке, *дым костров* у индейцев, гонцы... 7. Гонец *заучивал сообщение* и отправлялся в путь, пока не доставлял весть по назначению. 8. А ассирийцы ещё в III тысячелетии до нашей эры применили то, что может называться предшественником конверта. 9. Они обжигали таблички с текстом письма, а затем, покрыв их слоем глины, писали *адрес получателя* и вновь подвергали обжигу. 10. Это способствовало тому, что водяные пары, выделяясь при повторном обжиге, воздействовали на обе таблички. 11. В итоге табличка-«письмо» и табличка-«конверт» не становились единым куском. 12. «Конверт» разбивали и читали «письмо». 13. В Персии письменное сообщение передавалось от одного гонца к другому. 14. На станциях персидской почты постоянно были наготове гонцы и осёдланные лошади. 15. Почта передавалась гонцами по эстафете от одного к другому, так называемая эстафетная почта. 16. Славилась и древнеримская почта, которая считалась *сердцем государства* и играла огромную роль в управлении римской империи. 17. <u>В важнейших центрах империи</u> содержались специальные станции, снабжённые конными курьерами. 18. В арабском Халифате к 750 году всё государство было покрыто сетью дорог, по которым курсировали гонцы. 19. Благодаря им *информация разлеталась* по Халифату. 20. Государства инков в Перу и ацтеков в Мексике ещё до 1500 года имели регулярную почту. 21. Доставляли её только пешие гонцы, потому что лошадей в Южную Америку завезли европейцы только в XVI веке. 22. Расстояние между *соседними станциями* не превышало трёх километров. 23. Оно преодолевалось гонцом в высоком темпе. 24. Но практически везде почта как в древности, так и в средние века служила только властителям и высшим чиновникам государства. 25 ...

Вариант A 51 тестовое задание
Вариант B 55 тестовое задание
Вариант C 55 тестовое задание
Вариант D 53 тестовое задание

С какого предложения начинается основная часть текста?
A) 4 B) 9 C) 2 D) 7 E) 3

Подстандарт: 5 кл. 2.2.2. Различает содержательные части текста.
Верный ответ: *№ 4*
(Вначале люди общались только при помощи жестов и звуков).

Вариант A 52 тестовое задание
Вариант B 54 тестовое задание
Вариант C 52 тестовое задание
Вариант D 54 тестовое задание

Каким предложением логичнее завершить текст?
A) Однако простые люди тоже хотели использовать почту для своих целей.
B) На этом примере мы видим уже зачатки международной почты.
C) Однако наиболее известна почтовая служба Ганзейского союза.
D) Впервые простые люди могли быть уверены, что письма быстро дойдут до адресата.
E) Издавна все люди использовали почту для связи друг с другом.

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: *Однако простые люди тоже хотели использовать почту для своих целей.*

Вариант A 53 тестовое задание
Вариант B 51 тестовое задание
Вариант C 54 тестовое задание
Вариант D 51 тестовое задание

В прямом и переносном значении соответственно употреблены в тексте выражения
1. заучивать сообщение
2. информация разлеталась
3. сердце связи
4. дым костра
5. адрес получателя
6. соседняя станция
A) 1, 4, 5, 6; 2, 3 B) 1, 4, 5; 2, 3, 6
C) 2, 3, 4, 5; 1, 6 D) 2, 5, 6; 1, 3, 4
E) 1, 2, 6; 3, 4, 5

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов и выражений.
Объяснение: Из предложенных словосочетаний только *сердце связи*, *информация разлеталась* употреблены в переносном значении. *Сердце связи* означает центр связи, *информация разлеталась* означает быстрое распространение информации.
Остальные сочетания слов даны в прямом значении.
Верный ответ: *1, 4, 5, 6; 2, 3*

Вариант A 54 тестовое задание
Вариант B 53 тестовое задание
Вариант C 51 тестовое задание
Вариант D 55 тестовое задание

Какое утверждение ***противоречит*** содержанию текста?
A) В управлении Римской империей большую роль играла римская армия.
B) Потребность в обмене информацией возникла в древности.
C) Ассирийцы создали так называемые первые конверты.
D) В Африке для передачи сообщений использовались сигнальные барабаны.
E) Раньше почта служила только людям, имевшим власть.

Подстандарт: 6 кл. 2.2.3. Выражает своё отношение к суждениям и мыслям, высказанным в тексте.
Верный ответ: *В управлении Римской империей большую роль играла римская армия.*

Вариант A 55 тестовое задание
Вариант B 52 тестовое задание
Вариант C 53 тестовое задание
Вариант D 52 тестовое задание

Характеристики «*движение, выражающее или сопровождающее речь*» и «*возникший в отдалённом прошлом*» соответственно относятся в тексте к словам
A) жест, древний B) сообщение, средний
C) темп, пеший D) потребность, внешний
E) деятельность, специальный

Подстандарт: 7 кл. 2.1.1. Уточняет значение незнакомых слов по контексту.
Верный ответ: *Данным характеристикам в тексте соответствуют слова жест, древний*

Задания 56 – 60 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 56 тестовое задание
Вариант B 56 тестовое задание
Вариант C 56 тестовое задание
Вариант D 56 тестовое задание

Согласны ли вы, что в тексте присутствуют элементы научного стиля? Заполните таблицу, перечислив характерные признаки данного стиля (не менее 2-х) и подтвердите их 2-мя примерами из текста. (Примеры должны относиться к разным признакам.)

Признаки	***Примеры***
1. 2.	1. 2.

Подстандарт: 10 кл. 2.1.2. Определяет стиль читаемого текста, основываясь на словах и выражениях.
Предполагаемый ответ: *Да, согласен (согласна). Материал изложен чётко и последовательно.*
<u>Признаки:</u>
1. *точность* (даты, географические и исторические названия: В арабском Халифате к 750 году, ассирийцы ещё в III тысячелетии до нашей эры, в Перу ацтеков в Мексике ещё до 1500 года, лошадей в Южную Америку завезли европейцы только в XVI веке, барабаны в Африке)
2. *сложные синтаксические конструкции, причастные и деепричастные обороты* (№ 2, 3, 9, 10, 16, 17, 18, 21, 24)

Вариант A 57 тестовое задание
Вариант B 57 тестовое задание
Вариант C 57 тестовое задание
Вариант D 57 тестовое задание

Заполните таблицу, исходя из предложений № 7-13.

Причина	***Следствие***
	Табличка-«конверт» и табличка-«письмо» не были единым куском.

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
9 кл. 2.2.3. Оценивает выдвинутые мысли текста.
Предполагаемый ответ: *водяной пар выделялся при повторном обжиге и воздействовал на таблички.*

Вариант A 58 тестовое задание
Вариант B 58 тестовое задание
Вариант C 58 тестовое задание
Вариант D 58 тестовое задание

Исходя из текста, объясните подчёркнутое выражение, раскрыв значение слова *империя* (по тексту).
Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Предполагаемый ответ: *Империя – (монархическое) государство. В важнейших центрах государства (в главных городах государства) находились специальные станции.*

Вариант A 59 тестовое задание
Вариант B 59 тестовое задание
Вариант C 59 тестовое задание
Вариант D 59 тестовое задание

Используя информацию из текста, заполните диаграмму Эйлера-Венна, сравнив почту инков и ацтеков с персидской почтой.

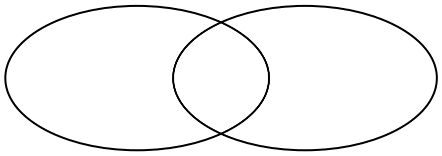

Подстандарт: 8 кл. 2.2.3. Сравнивает и связывает факты и события текста с реальной жизнью.

Предполагаемый ответ:

1. Почта инков и ацтеков: *регулярная почта, использовались только пешие гонцы, расстояние между соседними станциями не превышало 3 км, преодолевалось гонцом в высоком темпе.*
2. Персидская почта: *эстафетная почта, передавалось от одного гонца к другому, использовали осёдлых лошадей.*
3. Общее: *служили только чиновникам и властителям, использовали гонцов, были станции*

Вариант A 60 тестовое задание
Вариант B 60 тестовое задание
Вариант C 60 тестовое задание
Вариант D 60 тестовое задание

Ознакомьтесь с выражением «*Для выживания необходимо единение, а для единения – общение*». Какую мысль из текста подтверждает данное выражение? Аргументируйте свой ответ, выписав пример из текста.

Подстандарт: 7 кл. 2.2.1. Обосновывает своё отношение к содержанию текста дополнительной информацией и фактами.
9 кл. 3.1.2. Обосновывает свои сформированные мысли и суждения, связывая их с жизнью.

Предполагаемый ответ:
Мысль (своими словами):
- *Для достижения общих целей, выживания и развития люди искали разные способы обмена знаниями и опытом; для скорого получения информации была создана почта.*

Аргумент (пример из текста):
Чтобы выжить, древние люди стали сознавать необходимость совместной деятельности. При этом они остро нуждались в возможности передавать друг другу информацию, что и способствовало возникновению почты. Человек столетиями искал и находил более совершенные средства связи.

Fransız dili

Écoutez le texte et répondez aux exercices de 1 à 6.

Quand Aline avait 16 ans, elle était en sixième classe du lycée. Elle désirait voyager toujours en France. Un jour elle a entendu une annonce à la télé qu'on organisait un concours de beauté, Miss France. Le premier prix était un séjour en France. Elle a envoyé sa photo à ce concours et elle a gagné le prix. Son rêve s'est réalisé. Elle a pu voyager en France. Pour elle voir la France c'était vraiment fantastique ! Elle s'est promenée avec un guide dans Paris.

L'année suivante elle a participé au concours de beauté : Miss Azerbaïdjan. Elle était très émue. Le jour de la victoire, elle a beaucoup pleuré de joie car elle n'y croyait pas. Elle a été élue. Elle a eu de la chance de gagner à ce concours ! Le lendemain elle a mis une robe de princesse et une couronne en argent. Elle est devenue star de l'Azerbaïdjan. C'était vraiment incroyable !

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.
Pourquoi a-t-elle pleuré ?
A) Elle a pleuré pour le voyage.
B) Elle a pleuré pour le séjour en France.
C) Elle a pleuré parce qu'elle a participé au concours en France.
D Elle a pleuré parce qu'elle a été élue Miss Azerbaïdjan.
E) Elle a pleuré pour sa robe de princesse.

Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.
İzah: *Dinləmə mətni əsasında qurulmuş bu test tapşırığında Alinin nə üçün ağladığı soruşulur. Mətndən aydın olur ki, Alin Miss Azərbaycan seçildiyi üçün sevincdən ağlayır. Beləliklə, "**Elle a pleuré parce qu'elle a été élue Miss Azerbaïdjan.**" fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Choisissez l'idée correcte.
A) Elle a entendu l'annonce à la radio.
B) Aline a envoyé sa vidéo au concours.
C) Aline a gagné deux fois le concours de beauté.
D) Elle a mis une couronne en or.
E) Son rêve était voyager en Azerbaïdjan.

Alt-standart: 10 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.
İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikrin seçilməsi tələb olunur. Bəndlərdə verilən cümlələrdə "**Elle a entendu l'annonce à la radio**", "**Son rêve était voyager en Azerbaïdjan.**", "**Elle a mis une couronne en or.**", "**Aline a envoyé sa vidéo au concours.**" mətnin məzmunu təhrif olunub. Qeyd olunanlardan belə nəticəyə gəlmək olar ki, "**Aline a gagné deux fois le concours de beauté.**" (Alin iki dəfə gözəllik müsabiqəsində qalib gəlib.) qeyd olunan bənd bu test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Dans le texte il s'agit … .
A) d'un voyage en France
B) de son rêve d'enfance
C du concours de beauté
D) d'une organisation

E) de la vie scolaire
Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində verilmiş "***de la vie scolaire***", "***de son rêve d`enfance***", "***d`une organisation***" və "***d`un voyage en France***" fikirləri mətndə səsləndirilib. Lakin, mətndə əsasən Alinin iştirak etdiyi gözəllik müsabiqələrindən bəhs edilir. Beləliklə, "***du concours de beauté***" verilmiş test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

Faites les exercices de 4 à 6 sur "La feuille de réponses".

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı
Écrivez un adjectif qui caractérise l'expression « *voir la France* ».
Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən "***voir la France***" ifadəsini təyin edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndəki "***Pour elle voir la France c'était vraiment fantastique !***"cümləsinə əsasən "***fantastique***" sifəti bu test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı
Répondez par écrit.
Avec qui est-ce qu'elle s'est promenée ?
Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən suala cavab yazmaq tələb olunur. Mətndə "***Elle s'est promenée avec un guide dans Paris.***" (O, Parisdə bələdçi ilə gəzdi.) cümləsi verilmişdir. Buna görə də "***avec un guide***"* ***doğru cavabdır.***

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı
Complétez par écrit.
Elle est devenue … .
Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Burada verilmiş yarımçıq cümlə "***Elle est devenue star de l'Azerbaïdjan.***" kimidir. Bu səbəbdən cümlənin leksik məzmununa uyğun olaraq "***star de l'Azerbaïdjan***"* ***doğru cavabdır.***

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı
Choisissez la série qui convient.
Notre appartement se trouve au … étage.
A) vingt et un B) vingt et unième
C) vingt et une D) vingt et première
E) vingt et premier
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Saylar
İzah: *Test tapşırığında düzgün sayı seçmək tələb olunur. Verilmiş "***étage***" (mərtəbə) sözü kişi cinsli isimdir və sıra sayı ilə işlənir. Mürəkkəb sıra saylarında 1 rəqəmi "***premier***" kimi yox, "***unième***" kimi yazılmalıdır. Buna görə də, "***vingt et unième***" (iyirmi birinci) sıra sayı qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı
Choisissez l'impératif de la phrase.
Nous nous couchons à dix heures du soir et nous nous levons à sept heures du matin.
A) Couchons-le à dix heures du soir et levons-le à sept heures du matin.
B Couchons-nous à dix heures du soir et levons-nous à sept heures du matin.
C) Couche-toi à dix heures du soir et lève-toi à sept heures du matin.
D) Couchez-vous à dix heures du soir et levez à sept heures du matin.
E) Couchez-les à dix heures du soir, il faut qu'ils se lèvent à sept heures du matin.
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəkilləri
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni feilin əmr şəklinə çevirmək tələb olunur. Cümləni əmr formasına çevirmək üçün müvafiq şəxs əvəzliyi silinir və cümlə xəbərlə başlayır. Bildiyimiz kimi pronominal feillərdə iki əvəzlik olduğundan burada yalnız şəxs əvəzlikləri silinir və qayıdış əvəzlikləri təsdiq cümlələrdə feildən sonraya keçərək vurğusuz şəxs əvəzliyinə çevrilir və feillə əvəzlik arasında tire işarəsi qoyulur. Buna görə də,"***Couchons-nous à dix heures du soir et levons-nous à sept heures du matin.***" qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.
A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
Maintenant, ma grand-mère … prendre l'avion.
Avant, elle … peur de l'hauteur.
A peut, avait B) peut, pourra
C) pouvait, peut D) pouvait, aura
E) pourra, aura
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin xəbər şəklinin zaman formaları
İzah: *Bu test tapşırığında zamanların verilmiş zaman zərfinə uyğun olaraq seçilməsi tələb olunur."***Maintenant***" (hal-hazırda) zaman zərfi indiki, "***Avant***"(əvvəllər) zaman zərfi isə keçmiş zaman anlayışını ifadə edir. Buna görə də "***peut, avait***" olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.

Mon père travaille dans un bureau ... ma mère travaille à l'hôpital.
A) ou B) sans C mais D) pour E) avec
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcılar
İzah: *Bu test tapşırığı bağlayıcılar bölməsinə aid olmaqla faktoloji biliklərə əsaslanır. Bağlayıcılar iki qrupa bölünür, tabelilik və tabesizlik bağlayıcıları. Burada iki müstəqil cümləni bir-birinə bağlamaq üçün tərcüməyə uyğun olaraq "**mais**" (lakin) tabesizlik bağlayıcısı qeyd olunan bənd **doğru cavabdır**.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı
Associez.

1. être trop gros	a. Elle a besoin de repos.
2. être fatigué	b. Je dois faire le régime.
	c. Elle doit faire ses devoirs.
	d. Tu dois manger peu.

A) 1 – a, b; 2 – c, d B 1 – b, d; 2 – a
C) 1 – b, c; 2 – d D) 1 – a; 2 – b, c
E) 1 – c, d; 2 – b
Alt-Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika
İzah: *Bu test tapşırığında söz birləşmələrinin mənasına uyğun olaraq müvafiq cümlələri seçmək tələb olunur. "**être trop gros**" (həddindən artıq kök/kilolu olmaq) söz birləşməsinə "**Je dois faire le régime.**" (Mən pəhriz saxlamalıyam) və "**Tu dois manger peu**"(Sən az yeməlisən) cümlələri,"**être fatiguée**" (yorğun olmaq) söz birləşməsinə isə "**Elle a besoin de repos.**" (Onun istirahətə (dincliyə) ehtiyacı var) cümləsi məntiqi cəhətdən uyğundur. Buna görə "**1 – b, d; 2 – a**" qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
Elle s'est assise ... lui ... une chaise en bois.
A) à côté, dans B) derrière, en C) sous, à
D) à gauche, sous E devant, sur
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönülər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni buraxılmış sözönülərlə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin tərcüməsinə və qrammatik strukturuna uyğun olaraq "**devant, sur**"(qarşısında, üstündə) qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
La réponse ... directeur était positive.
A du B) de la C) des D) de l' E) le
Alt-Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Artikl
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllə tamamlamaq tələb olunur. Fransız dilində Azərbaycan dilindəki III növ təyini söz birləşməsinə uyğun gələn birləşmənin ikinci tərəfini düzəltmək üçün "**de**" sözönü və müəyyən artiklların birləşməsindən istifadə edilir. Burada "**directeur**" sözünün müəyyən artikli olan "**le**" və sözönü "**de**" birləşir və əmələ gələn "**du**" birləşmiş artikli qeyd olunan test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
Nous avons entendu cette nouvelle ... .
A il y a huit jours B) le lendemain
C) après-demain D) demain
E) le mois prochain
Alt-standart:: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Zərf (mənaca növləri)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş feilin zamanına uyğun olaraq düzgün zaman zərfi olan bəndi seçmək tələb olunur. Bu cümlənin feili mürəkkəb keçmiş zamanda (passé composé) işlənib. Bəndlərdən yalnız "**il y a huit jours**" (8 gündür ki) zərfi keçmiş zaman mənalıdır. Buna görə də "**il y a huit jours**" bəndi test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
– Qu'est-ce que nous devons faire pour la fête?
– ... jouera d'un instrument.
A) Rien B) Quelques-uns C) Personne
D Chacun E) Tous
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu test tapşırığında cümləni müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə mənasından asılı olaraq və qrammatik cəhətdən uyğun olan qeyri müəyyən şəxs əvəzliyini seçmək lazımdır. İstifadə olunmuş "**jouera**" feili III şəxsin təkində və təsdiqdədir. Buna əsasən, "**Chacun**" (hərə, hər kəs) qeyri-müəyyən şəxs əvəzliyinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı
Choisissez la proposition avec le verbe pronominal.
A) Elle réveille son frère Samir.
B) Levez les enfants, ils sont en retard à l'école.
C) Il a vu son ami dans la rue.
D) Les petits enfants s'intéressent aux dessins animés.

E) Après le dîner ma sœur lave la vaisselle.
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Feil. Pronominal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında pronominal feil işlənən cümləni seçmək tələb olunur. Pronominal feillər iki əvəzliklə təsrif edilən feillərə deyilir. Bu əvəzliklərdən birincisi şəxs əvəzliyi, ikincisi isə "**se**" qayıdış əvəzliyidir və qayıdış əvəzliyi mübtədaya uyğun olaraq dəyişir. Bu test tapşırığında "**Les petits enfants s'intéressent aux dessins animés.**" qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı
Choisissez la voix active de la phrase.
Ma voiture a été réparée par le garagiste.
A) Le garagiste avait réparé ma voiture.
B) Le garagiste réparait ma voiture.
C) Le garagiste répare ma voiture.
D Le garagiste a réparé ma voiture.
E) Le garagiste réparera ma voiture.
Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında məchul növdə olan cümləni məlum növə çevirmək tələb olunur. Bu zaman icraçı tamamlıqla (obyekt) mübtədanın (subyekt) yeri dəyişdirilir. Cümlədə "**être**" köməkçi feili hansı zamandadırsa, feili sifət formasında olan feil o zamana salınır və vasitəli (icraçı) tamamlıq funksiyasından çıxmış mübtədanın qarşısındakı "**par**" silinir. Beləliklə, "**Le garagiste a réparé ma voiture.**" cümləsinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı
Complétez.
... n'est dans la salle. Tout le monde est déjà parti.
A) Rien B) Quelqu'un C) On
D) Tout E Personne
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Cümlənin mənaca növləri (sual cümləsi,inkar cümləsi və s.). İnkar cümlə
İzah: *Test tapşırığında verilən inkar cümləni tamamlamaq tələb olunur. Fikir vermək lazımdır ki, cümlədə "pas" hissəciyi yoxdur. Beləliklə, "**Personne**" (heç kim, heç kəs) və "**Rien**" (heç nə) qeyri-müəyyən əvəzlikləri uyğun gələ bilər. Cümlənin mənasına uyğun olaraq "**Personne**" qeyri-müəyyən əvəzliyinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı
Choisissez le contraire du mot «*fort*».
A) malade B) faible C) maigre
D) beau E) jeune
Alt-standart: 9 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə izah edir.
Bölmə: Antonimlər
İzah: *Test tapşırığında "**fort**" (güclü) sözü ilə əks mənada olan sözü seçmək tələb olunur. Mənaya əsasən "**faible**" (zəif) qeyd olunan bənd **doğru cavabdır**.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne réponse qui convient.
– Avez-vous une carte d'identité?
– ...
A) Ah, non, je ne veux pas.
B) Désolé, je n'ai pas de temps.
C) Ah, oui, avec plaisir!
D) Oui, volontiers.
E Oh, bien sûr!
Alt-Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Dialoq
İzah: *Test tapşırığında verilən sualın cavab cümləsini seçmək tələb olunur. "**Avez-vous une carte d'identité?**" (**Sizin şəxsiyyət vəsiqəniz varmı ?**) sual cümləsinə "**Oh, bien sûr!**" (**Ah, əlbəttə !**) cümləsi uyğun olduğundan "**Oh, bien sûr!**" qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı
Choisissez la série avec le verbe impersonnel.
A) Il est très capable.
B) II arrive à la maison à dix heures.
C Il faut que tu m'aides.
D) Tout le monde était content de le voir.
E) On parle de la littérature moderne.
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Şəxssiz feillər və şəxssiz cümlələr
İzah: *Test tapşırığında şəxssiz feili seçmək tələb olunur. Burada "**falloir**" modal çalar bildirən şəxssiz feildir və "**Il**" III şəxs əvəzliyi olsa da heç bir real şəxs və ya əşya bildirmir və formal mübtəda funkiyası daşıyır. Buna görə də "**Il faut que tu m'aides.**" (Sənin mənə kömək etməyin lazımdır) qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
Il a mis ... manteau dans ... armoire.
A) ses, sa B) ma, mon C son, son
D) tes, mes E) son, sa
Alt-standart:: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Determinativlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq mənsubiyyət sifətləri ilə tamamlamaq tələb olunur. Burada "**manteau**" (palto) sözü kişi cinsli isim, "**armoire**" (şkaf) sözü qadın cinsli isimdir. Qaydaya əsasən kişi cinsli və*

*saitlə başlayan bütün tək isimlər III şəxsin təkində “**son**” (onun) mənsubiyyət sifətilə istifadə olunur. Buna görə də, “**son, son**” mənsubiyyət sifətləri test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

Lisez le texte et répondez aux exercices de 23 à 30.

Notre-Dame de Paris est une grande et célèbre cathédrale située au cœur de Paris. C’est un bel exemple de l’architecture gothique en France. La cathédrale a deux grandes tours, des vitraux magnifiques et de nombreuses sculptures sur sa façade. Les visiteurs peuvent monter dans les tours pour admirer une belle vue de la ville. Elle est aussi célèbre pour ses grandes cloches.

Cette cathédrale a joué un rôle important dans l’histoire française. En 1804, Napoléon Bonaparte y a été couronné empereur. Victor Hugo, l’écrivain français, a rendu Notre-Dame encore plus célèbre grâce à son roman “Notre-Dame de Paris”.

En 2019, un grand incendie a détruit une partie de la cathédrale, y compris son toit. Cet événement a beaucoup attristé les Français et les gens dans le monde entier. Le 7 décembre 2024, après cinq années de travaux de restauration la cathédrale Notre-Dame de Paris a rouvert ses portes. De nouveaux systèmes de sécurité ont également été installés pour protéger la cathédrale contre d’éventuels incidents futurs.

Notre-Dame est un symbole culturel, religieux et historique de Paris et de la France. Chaque année, des millions de visiteurs viennent pour visiter cet endroit unique et admirer sa beauté exceptionnelle.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Choisissez l’idée correcte.

A) La cathédrale Notre-Dame est un monument moderne.
B) La cathédrale a été construite entièrement après l’incendie de 2019.
C) Grâce au roman de Victor Hugo, la cathédrale est devenue célèbre pour la première fois.
D) La cathédrale ne joue aucun rôle religieux.
E) La cathédrale Notre-Dame est un symbole majeur de l’histoire et de la culture française.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən doğru fikrin seçilməsi tələb olunur. Mətndə Fransa mədəniyyətinin və tarixinin əsas simvolu olan Notre-Dame kilsəsi haqqında məlumat verilib, bu səbəbdən “**La cathédrale Notre-Dame est un symbole majeur de l’histoire et de la culture française.**” qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Choisissez la réponse correcte.

Quel est le point différent après la restauration ?

A) Les visiteurs peuvent y monter pour la belle vue.
B) On a gardé le toit de Notre-Dame de Paris.
C) Elle est devenue le symbole de la culture.
D On a utilisé de nouveaux systèmes de sécurité.
E) On a construit une nouvelle tour.

Alt-standart: 5 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın düzgün cavabını müəyyən etmək tələb olunur. Mətndə kilsənin bərpasından sonra hansı fərqli cəhətin olması soruşulur, buna görə “**On a utilisé de nouveaux systèmes de sécurité.**” (Yeni təhlükəsizlik sistemləri istifadə olundu.) qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Quelle série peut remplacer le mot souligné dans le texte.

A) près des cloches B) dans la ville
C à la cathédrale D) dans les tours
E) devant la façade

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığında fərqləndirilmiş “**y**” zərf əvəzliyinin mətndəki hansı sözü əvəz etdiyini müəyyən etmək lazımdır, bunun üçün əvvəlki cümləyə diqqət edilməlidir. “**Cette cathédrale a joué un rôle important dans l’histoire française.**” Bu cümlədən göründüyü kimi “**à la cathédrale**” qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Dans le texte il s’agit … .

A) d’un roman écrit par Victor Hugo
B) des cloches connus
C) d’une église moderne
D) d’un grand incendie
E d’un lieu remarquable de l’histoire

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində “**d’un grand incendie**”, “**d’un roman écrit par Victor Hugo**”, “**des cloches connus**” və “**d’une église moderne**” fikirləri barədə bəzi məlumatlar verilib. Lakin mətndə əsasən görkəmli tarixi bir yer olan Notre-Dame kilsəsindən bəhs olunur. Beləliklə, “**d’un lieu remarquable de l’histoire**” verilmiş bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

Faites les exercices de 27 à 30 sur “La feuille de réponses”.

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı
Choisissez dans le texte le mot qui a le même sens que *les touristes*.
Alt-standart: 7 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. “**les touristes**” sözünün mətndəki sinonimini yazmaq tələb olunur. Tapşırığın **doğru cavabı** “**les visiteurs**”sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı
C’est un grand feu qui cause des destructions importantes dans les bâtiments ou des zones naturelles.
Qu’est-ce que c’est ?
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndən izahı verilən sözü tapmaq tələb olunur. **Doğru cavab** “**un incendie**” sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı
Complétez la phrase en utilisant au moins 2 mots qui ne figurent pas dans le texte.
Notre-Dame de Paris est une grande et célèbre cathédrale … .
Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
9 – 3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Cümləni mətnin məzmununa əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni “**localisée**”, “**installée**”,“**se trouvant**” və “**au centre de Paris**”,“**dans le centre-ville de Paris**” şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı
Répondez à la question en exprimant votre opinion au moins en 3 phrases.
Qu’est-ce qui peut attirer l’attention des touristes dans une ville ?
Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.
İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*
Une ville peut attirer les visiteurs avec des monuments historiques. Les musées et les parcs sont aussi interessants pour eux. Grâce à la gastronomie locale et ses festivals culturels qui montrent son identité unique, les touristes peuvent profiter la beauté de la ville.

Alman dili

Hören Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 1 – 6.

Nordöstlich von Neuseeland liegt eine kleine Insel im Pazifischen Ozean, die Niue heißt. Obwohl diese Insel sehr klein ist, ist sie bekannt für etwas Einzigartiges: Die Menschen auf Niue können mit Münzen bezahlen. Auf diesen Münzen sind Donald Duck und Micky Maus dargestellt. Das ist tatsächlich wahr! Auf der Vorderseite dieser Münzen sieht man die berühmten Comicfiguren von Walt Disney, die in der ganzen Welt beliebt sind. Auf der Rückseite der Münzen ist das Gesicht der ehemaligen britischen Königin Elizabeth die II. zu sehen, die den kleinen Inselstaat offiziell repräsentierte.
Mit diesen Münzen darf man tatsächlich ganz offiziell zahlen, doch die meisten Menschen möchten das wohl nie tun. Warum? Die Münzen sind zu wertvoll, um sie einfach im alltäglichen Leben auszugeben. Eine Goldmünze, die eigentlich nur einen Wert von etwa 15 Euro hat, wurde beispielsweise für fast 800 Euro verkauft! Das ist eine große Summe für solch eine kleine Münze.
Niue hat diese besondere Marketing-Idee entwickelt, um die Insel bekannter zu machen und vielleicht mehr Touristen anzuziehen. Es ist jedoch nicht bekannt, ob durch diese Münzen tatsächlich mehr Besucher auf die Insel gekommen sind.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı
Welche Aussage ist im Text ***nicht*** gegeben?
A) Die Goldmünze hat einen Wert von etwa 15 Euro.
B) Die britische Königin will nach Neuseeland reisen.
C) Auf der Rückseite der Münzen ist das Gesicht der britischen Königin.
D) Die Menschen auf Niue können mit Münzen bezahlen.

E) Die Goldmünze von Niue wurde für fast 800 Euro verkauft.

Alt-standart: 6 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığında dinləmə mətnində verilməyən fikri seçmək tələb olunur. Mətndə britaniya kraliçasının Yeni Zellandiyaya səyahət etmek istediyinə dair heç bir məlumat verilmir. Buna əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı*** ***" Die britische Königin will nach Neuseeland reisen"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C vaiantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Worum handelt es sich im Text?

A) Um die Münzen der Insel Niue
B) Um die britische Königin
C) Um die Touristen auf der Insel Niue
D) Um die Geschichte von Micky Maus
E) Um die Geschichte von Neuseeland

Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə Yeni Zellandiyada yerləşən Niue adasının pulları (qəpik) haqqında söhbət gedir. Mətnə əsasən "****Um die Münzen der Insel Niue****" fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage aus.

Warum möchten die meisten Menschen mit den Münzen nicht zahlen?

A) Weil die Münzen zur Königin gehören.
B) Weil die Münzen nicht akzeptiert werden.
C) Weil die Münzen das Symbol von Niue sind.
D) Weil die Münzen sehr wertvoll sind.
E) Weil die Münzen aus Silber sind.

Alt-standart: 8 – 1.1.2. Dinlədiyi mətnin məzmununu hissələrə ayırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, Niue adasında əksər insanlar qəpik pulların cox qiymətli olduğu üçün onlarla ödəniş etmək istəmirlər. Buna əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı "Weil die Münzen sehr wertvoll sind"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 4 – 6 " auf dem Blatt für die Antworten " .

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie ein Adjektiv, welches das Merkmal des Wortes „*Welt*" im Text beschreibt.

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətndə istifadə olunan „Welt" sözünün əlamətini göstərən sifəti yazmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı*** *mətində bir yerdə istifadə olunan "****ganz (ganzen)****"sifətidir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz nach dem Text.

Das ist eine ... für solch eine kleine Münze.

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən cümləni "****große Summe****" ifadəsini yazmaqla tamamlamaq olar.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage.

Wozu hat Niue diese besondere Marketing-Idee entwickelt?

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualı cavablandırmaq tələb olunur. Sualda Niue adası xüsusi marketinq ideyasını nə məqsədlə inkişaf elətdirdiyi soruşulur. Mətnə əsasən sualı "****um die Insel bekannter zu machen"*** *kimi cavablandırmaq olar.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Imperativform aus.

Herr Rainer, … an den Arzt!

A) Wende mich
B) Wendet euch
C) Wendest du dich
D) Wenden Sie sich
E) Wende dich

Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Əmr cümləsi

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikri əmr formasında düzgün tamamlamaq tələb olunur. Cümlədə verilmiş "Herr Rainer," ifadəsinin müraciət olduğu aydın olur. Alman dilində nəzakət, hörmət əlaməti olaraq əmr formasını düzəldərkən feil məsdər formasında cümlənin əvvəlində birinci yerdə, ikinci yerdə isə nəzakət əlamətini bildirən „Sie" əvəzliyi gəlir. Buna əsasən* ***"Wenden Sie sich"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Welche Variante bildet einen Aussagesatz?

1. besuchen
2. die Altstadt
3. die Touristen
4. heute
5. in Heidelberg

A) 1, 3, 2, 4, 5 B) 4, 2, 5, 1, 3
C) 3, 1, 4, 2, 5 D) 2, 3, 4, 5, 1
E) 5, 3, 4, 2, 1

Alt-standart: 5 – 4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlədüzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri ardıcıl sıralamaqla cümlə qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin düzgün ardıcıllığı* ***3, 1, 4, 2, 5, (Die Touristen besuchen heute die Altstadt in Heidelberg)*** *kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Passivform aus.
Die Bilder ... von dem Kind ... .

A) war, gemalt B) werden, gemalt
C) werdet, gemalt D) warst, gemalt
E) wird, gemalt

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin məchul növdə tamamlamaq tələb olunur. Präsens (indiki) zaman formasında feilin məchul növünü düzəltmək üçün "werden+Partizip II" strukturundan istifadə olunur. Tapşırıqdakı "die Bilder" sözü cəmdə olduğuna görə köməkçi feil "werden" feili də cəmdə olmalıdır. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı "werden ... gemalt"*** *qeyd olunan* ***bənddir****.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die Reihe der Lokaladverbien aus.

A) dort, dann, hier
B) überall, draußen, oben
C) ordentlich, langsam, hinten
D) schnell, gern, falsch
E) viel, damals, aufmerksam

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Zərf
İzah: *Bu test tapşırığında yer zərflərini seçmək tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı "überall, draußen, oben****" yer zərflərinin qeyd olunduğu bənddir. Digər bəndlərdə yer zərfləri ilə yanaşı, tərzi-hərəkət və zaman zərfləri verildiyi üçün yanlış hesab olunur.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort der Modalverben aus.
– Hallo Sabine! Ich ... heute Abend tanzen gehen. Kommst du mit?
– Tut mir leid. Ich ... meine Tante besuchen.

A) möchte, können B) möchte, dürfen
C) möchte, muss D) kann, kannst
E) muss, kannst

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Modal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feillərlə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi, bəzi modal feillər I, II və III şəxsin təkində kökündən dəyişir. Bu tapşırıqda hər iki cümlədə I şəxsin təkində "ich" şəxs əvəzliyi verilib. Buna görə də "****möchte, muss****" verilmiş bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****. Digər bəndlərin ikinci tərəfində verilmiş modal feillər I şəxsin təkində olmadığı üçün yanlış hesab olunur.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Ich lese jeden Tag die Zeitung, ... du sie auch?

A) liest B) lese C) lies D) las E) lest

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin zaman formaları
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq zaman formasında feili şəxslər üzrə təsrifləndirməklə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi, „lesen"qaydasız (qüvvətli) feili II şəxsin təkində indiki zamanda „liest" olur. Qrammatik qaydaya əsasən mübtəda hansı şəxsdə olarsa, xəbər də ona uyğun uzlaşır. Buna əsasən "****liest****" qeyd olunan bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das Synonym zum Wort "*begegnen*".

A) sich treffen B) sich ansehen
C) begrüssen D) sprechen E) sehen

Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Sinonim
İzah: *Verilmiş test tapşırığında qeyd olunmuş "begegnen-rastlaşmaq" feilinin sinonimini seçmək tələb olunur. Rastlaşmaq feilinin sinonimini "qarşılaşmaq - sich treffen" olduğuna görə tapşırığın* ***doğru cavabı "sich treffen****" feilinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.

Peter isst ... Apfel.

A) ein B) einen C) einer
D) einem E) eines

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Verilmiş test tapşırığında müvafiq artikli seçmək tələb olunur. Test tapşırığındakı kişi cinsli "der Apfel" sözü ismin Akkusativ (təsirlik) halında işlənmişdir. Bildiyimiz kimi, aşyanın ilk dəfə adı çəkilərkən qeyri-müəyyən artikllə işlənilir. Qrammatik qaydaya əsasən ismin təsirlik halında "der" artikli "d**en**" olur və qeyri-müəyyən kişi cinsli artikl "ein" da "ein**en**" olur. Tapşırıqda istifadə olunmuş "essen" feili ismin təsirlik halını tələb etdiyi üçün tapşırığın **doğru cavabını** „**einen**" qeyri-müəyyən artiklin qeyd olduğunu bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das entsprechende Pronomen aus.

Der Junge heißt Peter. ... ist 12 Jahre alt.

A) Er B) Ihr C) Es D) Sie E) Du

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Əvəzlik

İzah: *Bu tapşırıq əvəzlik bölməsinə aiddir. Qrammatik qaydaya əsasən təkdə olan kişi cinsli isimlər "er", qadın cinsli isimlər "sie" və orta cinsli isimlər isə "es" əvəzlikləri ilə ifadə olunurlar. Test tapşırığında verilmiş "Der Junge" kişi cinsli isim olduğuna görə tapşırığının **doğru cavabı** "**er**" əvəzliyinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Ich hatte ... Information, deshalb war ich in der Sitzung ... .

A) keine, nicht B) nicht, nicht
C) nichts, kein D) keinen, keiner
E) keiner, kein

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: İnkar sözlər

İzah*: Bu test tapşırığında düzgün inkar sözlərini seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, isimləri inkar etmək üçün "kein(e)", sifəti, sözönü və ümumi fikri inkar etdikdə isə "nicht" inkar sözündən istifadə edilir. Bu cümlədə "Information" sözü qadın cinsində olduğuna görə onu "keine" və ikinci tərəfdə isə ümumi fikir inkar olunduğu üçün "nicht" inkar sözü uyğun gəlir. Buna əsasən tapşırığın **doğru cavabı " keine, nicht"** inkar sözlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Wählen Sie entsprechende Antwort aus.

1. *Helena hat sich entschlossen, eine Stunde früher ... .*
2. *Herr Weber braucht Hilfe. Er lässt seine Wohnung ... .*

A) aufstehen, aufzuräumen
B) standen auf, um aufzuräumen
C) aufzustehen, aufräumen
D) aufgestanden, räumte auf
E) zu aufstehen, aufgeräumt

Standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məsdər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq məsdər tərkibini seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, bir cümlədə iki əsas feil işlədiləndə ikinci feilin məsdər formasının qarşısında "zu" işlədilir. Modal feillər və az sayda əsas feillər "zu"suz işlədilir, digər hallarda isə "zu" işlədilir. "Entschliessen" feili məsdərin "zu" ilə işlədilməsini tələb edən feillərdəndir. Amma "lassen" feili "zu"suz işlədilir. Buna əsasən "**aufzustehen, aufräumen**" olan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Zahl aus.

Fünftausendzweiundneunzig

A) 5592 B) 5090 C) 5092
D) 5029 E) 5099

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Say

İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında hərflərlə yazılmış "Fünftausendzweiundneunzig" miqdar sayının qeyd olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. Miqdar sayının yazılışına əsasən tapşırığın **doğru cavabı** "**5092**" qeyd olunan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Präposition aus.

Ich warte schon ... zwei Stunden auf dich.

A) um B) entlang C) durch
D) vor E) seit

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Sözönü

İzah: *Sözönü bölməsinə aid bu test tapşırığında düzgün sözönünü müəyyən etmək tələb olunur. Bu tapşırıqda verilmiş "Ich warte schon ... zwei Stunden auf dich - Artıq iki saatdan ... səni gözləyirəm" cümləsində boşluğa "seit-bəri" sözönü uyğun gəlir. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı** „**seit**" sözönünün qeyd*

olunduğu bənddir. Digər bəndlərdə verilən sözönülər fərqli mənaları ifadə etdiyi üçün uyğun gəlmir.

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Konjunktion aus.

Man sagt, … der Wettbewerb am Sonntag stattfindet.

A) dass B) wenn C) was
D) denn E) als

Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Bağlayıcı

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə "Man sagt, ... der Wettbewerb am Sonntag stattfindet- Deyirlər ..., yarış bazar günü baş tutacaq" kimi tərcümə olunur. Cümləyə "dass-ki" bağlayıcısı uyğun gəlir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "dass"*** *bağlayıcısının qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Ich mag bequeme und sportliche … .

A) Anzug B) Rock C) Hemd
D) Kleidung E) Pullover

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq sözü seçmək tələb olunur. Tapşırıqdakı "Mən rahat və idman ... xoşlayıram" cümləsindən aydın olur ki, sifətin şəkilçiləri qadın cinsində olan sözü tələb edir. Daha dəqiq və doğru variantı seçmək üçün qrammatik qaydaya diqqət yetirmək lazımdır. Məlumdur ki, alman dilində isimlər üç cins (qadın, kişi və orta) kateqoriyasına bölünür. Hər üç cins müvafiq (die, der və das) artikllərlə fərqləndirilir. Cümlədəki "mögen" feili ismin Akkusativ (təsirlik) halını tələb etdiyi üçün kişi cinsli isimlərin artikli "der" qrammatik qaydaya əsasən "den" formasına keçdiyi halda, "die" və "das" artiklləri dəyişməz qalır. Bununla əlaqədar olaraq, sifətin zəif (artikllə) hallanması qaydasına əsasən "bequem və sportlich" sifəti ismin təsirlik halında "-e" şəkilçisini qəbul edir. Bu qrammatik qaydalara əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı "Kleidung"*** *sözünün qeyd olunduğu bənddir. Digər bəndlərdəki isimlər kişi və ya orta cinsdə olduğu üçün yanlış hesab olunurlar.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Variante aus.

Ich sammle die … Bücher.

A) alte B) alten C) alt D) altes E) altem

Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Sifət

İzah: *Sifət bölməsinə aid bu test tapşırığında cəmdə olan isimlərlə sifətin cəmdə işlədilməsi qaydasına uyğun olaraq düzgün cavabın seçilməsi tələb olunur. Bildiyimiz kimi, alman dilinin qrammatik qaydasına əsasən "der, die, das" müəyyən artikllərin cəm artikli "die"-dir. Bu tapşırıqda " die Bücher" ismi cəmdə olduğuna görə sifətlər də cəmdə olan isimlərlə işlədildikdə "Nominativ" (adlıq) halda "-en" şəkilçisi qəbul edirlər. Qrammatik qaydaya görə "sammeln-toplamaq" feili ismin "Akkusativ" (təsirlik) halını tələb edir. Cəmdə olan isimlərin hallara görə dəyişməsi qaydasına əsasən cəm artikli adlıq halda "die" olduğu kimi təsirlik halda da "die" formasında qalır. Sifətin cəm artikllə işlənməsi qaydasına əsasən sifətlər adlıq halda "-en" şəkilçisi qəbul edir və təsirlik halda da "-en" şəkilçisi qalır. Bütün bu qrammatik qaydalara əsasən "***alten***" verilən bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 23 – 30.

Vor Jahren hatten die meisten Erwachsenen noch einfache Handys. Jetzt haben die Leute Smartphones. Mit Smartphones kann man nicht nur telefonieren, sondern auch online gehen, neue Spiele herunterladen, seinen Zeitplan organisieren und vieles mehr.

Die Menschen mögen sich auch nicht langweilen, deshalb schauen sie ständig auf ihre Handys. Oder sie wollen sich gern über die Neuigkeiten informieren. Das alles kann dazu führen, dass die Menschen mit Handys zu viel Zeit verbringen. Das zeigt die Abhängigkeit vom Handy. Ein Beispiel dafür kann das sein, dass die Menschen ihre Handys dauerhaft nutzen, wenn sie auch mit ihren Familien zusammen sind. Es ist nicht gut, vom Handy abhängig zu sein, weil es auf menschliche Gesundheit negativ auswirken kann.

Wenn man in ein Restaurant geht, kann man oft Gäste sehen, die ein Handy in der Hand haben. Sie schreiben Nachrichten, spielen Spiele oder sind im Internet, anstatt mit den Menschen neben sich zu sprechen. Manche Restaurants bieten sogar kostenloses Essen an, wenn die Gäste ihre Handys für eine Stunde weglegen und miteinander reden.

Viele Menschen nutzen ihre Handys auch, bevor sie schlafen gehen. Das ist nicht gut für den Schlaf, weil sie schlechter einschlafen können und oft müde sind. Das Licht vom Handy sagt dem Körper, dass er wach bleiben soll.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Wählen Sie den richtigen Satz dem Text entsprechend aus.
A) Man empfiehlt, vor dem Schlafen Handy zu benutzen.
B) Die Menschen nutzen heute ihre Handys sehr wenig.
C) Um wach zu bleiben, nutzen die Jungen die Handys.
D) Kostenloses Essen in Restaurants ist geschmacklos.
E) Mit Handys kann man den Zeitplan organisieren.

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikirlər arasından mətnə əsasən doğru fikri seçmək tələb olunur. Mətndən aydın olur ki, mobil telefonlardan yalnız telefonla danışmaq üçün yox, eyni zamanda onlayn istifadə etmək, oyunlar yükləmək, vaxtla bağlı plan qurmaq olar. Buna əsasən “**Mit Handys kann man den Zeitplan organisieren**” fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Worum geht es im Text?
A) Um die Entwicklung der Telefone
B) Um die Nutzung der Handys
C) Um das Essen im Restaurant
D) Um die Online-Nachrichten
E) Um das Handyspiel

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətni diqqətlə oxuduqda söhbətin mobil telefonun istifadəsindən bəhs olunduğu məlum olur. Beləliklə, “**Um die Nutzung der Handys**” fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Finden Sie richtige Antwort auf die gestellte Frage.
Wann können die Gäste kostenloses Essen in manchen Restaurants nehmen?
A) Wenn sie am Tisch mit anderen nicht sprechen.
B) Wenn sie einen Tisch per E-Mail reservieren.
C) Wenn sie ihre Handys ins Restaurant mitbringen.
D) Wenn sie dort das Handyspiel gewinnen.
E) Wenn sie ihre Handys für eine Stunde nicht nutzen.

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını təyin etmək tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, bəzi restoranlarda qonaqlar mobil telefonu bir saatlıq kənara qoyub yanlarında olan insanlarla danışacaqları halda onlara pulsuz yemək verilir. Buna əsasən „**Wenn sie ihre Handys für eine Stunde nicht nutzen**“ fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die ***falsche*** Variante dem Text entsprechend aus.
A) Im Restaurant kann man die Menschen mit Handys sehen.
B) Das Handy kann auf menschliche Gesundheit negativ auswirken.
C) Es gibt in allen Restaurants kostenloses Essen.
D) Viele Menschen nutzen Handys vor dem Schlafen.
E) Das Licht des Handys stört den Menschen beim Einschlafen.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş **yanlış** fikri təyin etmək tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, **bəzi** restoranlarda mobil telefondan bir saat istifadə olunmadığı təqdirdə pulsuz yemək verilir. Verilmiş bəndlər arasından “**Es gibt in allen Restaurants kostenloses Essen**” fikrindən aydın olur ki, bütün restoranlarda pulsuz yemək verilir. Mətndən aydın olur ki, müəyyən şərtlər daxilində bəzi restoranlarda pulsuz yemək verilir. Buna əsasən qeyd olunan bu fikir mətnə əsasən yanlış olduğu üçün tapşırığın **doğru cavabı** hesab edilir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 27 – 30 “ auf dem Blatt für die Antworten ”.

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Finden Sie im Text das Synonym zum Wort "*gemeinsam*".

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında verilmiş sifətin mətndəki sinonimini yazmaq tələb olunur. Tapşırığın **doğru cavabı** mətndə bir yerdə istifadə olunmuş “**zusammen**” sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Welches Wort aus dem Text entspricht der Definition "*ein Ort, wo man essen kann*"?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında „yemək yeyilə bilən yer“ kimi izahı verilmiş sözü mətndə tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki „**Restaurant**“ sözü uyğun gəlir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz mit eigenen Wörtern. Verändern Sie mindestens 2 Wörter.

Es ist nicht gut, vom Handy abhängig zu sein, … .

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən bu fikri „* ***… denn es kann die Gesundheit der Menschen schlecht beeinflussen****“ şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Beantworten Sie die Frage und äußern Sie Ihre Meinung mindestens mit 3 Sätzen.

Wozu nutzen Sie Handy?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrini yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

“Ich benutze mein Handy, um mit Freunden und mit meiner Familie zu sprechen. Manchmal höre ich Musik oder sehe Videos auf meinem Handy. Ich benutze es auch, um Nachrichten zu schreiben und im Internet zu surfen. Deshalb denke ich, dass Handy heute in unserem Leben eine große Rolle spielt.”

Rus dili (xarici dil kimi)

Прослушайте текст и выполните задания 1 – 6.

В 46 году до нашей эры император Юлий Цезарь в Древнем Риме ввёл новый календарь. По календарю началом нового года стали считать 1 января. Люди в этот день украшали свои дома лавровыми ветками, посещали различные представления.

Сегодня в каждой стране существуют свои уникальные новогодние обычаи. В США самая знаменитая новогодняя традиция – в полночь опускать громадный светящийся шар на площади Таймс-сквер в Нью-Йорке. Каждый год десятки тысяч людей собираются на этой площади. Они хотят посмотреть, как блестящий шар в течение минуты спускается с верхушки небоскрёба. По всей Америке миллионы людей наблюдают за шаром на экранах своих телевизоров и смартфонов.

В Канаде в новогодние праздники можно наблюдать красивые салюты на Ниагарском водопаде. В столице даются бесплатные концерты, на которых люди могут танцевать всю ночь.

Для азербайджанского народа 31 декабря – один из самых памятных и славных дней. В этот день азербайджанцы отмечают День солидарности азербайджанцев, а 1 января Новый год. На площадях ставят ёлки, улицы украшают разноцветными гирляндами. Все собираются за праздничным столом и дарят друг другу подарки.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Определите верный ответ на вопрос.

Как в Древнем Риме люди отмечали 1 января?

A) Они дарили друг другу подарки.
B) Они посещали различные представления.
C) Они украшали улицы гирляндами.
D) Они приходили на бесплатные концерты.
E) Они ставили на площадях нарядные ёлки.

Alt-standart: 6-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın doğru cavabı dinləmə mətninin ilk abzasında* ***“В 46 году до нашей эры император Юлий Цезарь в Древнем Риме ввёл новый календарь. По календарю началом нового года стали считать 1 января. Люди в этот день украшали свои дома лавровыми***

ветками, посещали различные представления" *(Eramızdan əvvəl 46-cı ildə imperator Yuli Sezar Qədim Romada yeni təqvim tətbiq etmişdir. Təqvimə əsasən yanvarın 1-i 1 yanvar Yeni ilin başlanğıcı kimi hesab olundu. İnsanlar həmin gün evlərini dəfnə budaqları ilə bəzəyir, müxtəlif tamaşalara gedirdilər) verilmişdir. Digər bəndlərdə verilən "**Они дарили друг другу подарки"** (onlar bir-birinə hədiyyə verirdilər), **"Они украшали улицы гирляндами"** (onlar küçələri), **"Они приходили на бесплатные концерты"** (onlar pulsuz konsertlərə gedirdilər)* və ***"Они ставили на площадях нарядные ёлки"*** *(onlar meydanda bəzədilmiş şam ağacları qururdular) fikirləri haqqında mətndə bəhs olunsa da, lakin digər ölkə adətlərinə aiddir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"Они посещали различные представления" (müxtəlif tamaşalara gedirdilər) olan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Определите основную мысль текста.
A) Салюты на Ниагарском водопаде.
B) День солидарности азербайджанцев.
C) Новогодние обычаи в разных странах.
D) Знаменитая традиция в Нью-Йорке.
E) Новый год в Древнем Риме.

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətnin əsas fikrini müəyyən etmək tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***"Салюты на Ниагарском водопаде"*** *(Niaqara şəlaləsində salyut),* ***"День солидарности азербайджанцев"*** *(Azərbaycanlıların həmrəylik günü),* ***"Знаменитая традиция в Нью-Йорке"*** *(Nyu-Yorkda məşhur ənənə) və* ***"Новый год в Древнем Риме"*** *(Qədim Romada Yeni il) fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətnin əsas fikri müxtəlif ölkələrdə yeni il adətləri haqqında olmasıdır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"Новогодние обычаи в разных странах" olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Определите ***неверное*** утверждение по тексту.
A) Люди могут всю ночь танцевать на концертах в столице Канады.
B) Ежегодно на площади Таймс-сквер собираются миллионы людей.
C) В Древнем Риме началом Нового года считали 1 января.
D) В Азербайджане в эти дни все собираются за праздничным столом.
E) В праздничный день в Риме люди украшали свои дома лавровыми ветками.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən* ***yanlış fikri*** *seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən biri "**Люди могут всю ночь танцевать на концертах в столице Канады**" sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən Kanadanın paytaxtında insanlar bütün gecə rəqs edə bilirlər (*В Канаде в новогодние праздники можно наблюдать красивые салюты на Ниагарском водопаде. В столице даются бесплатные концерты, на которых люди могут танцевать всю ночь).*"**В Древнем Риме началом нового года считали 1 января**" fikri də sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən 1 yanvar Qədim Romada yeni ilin başlanğıcı sayılırdı. Digər bənddə də fikir sualın doğru cavabı deyil: "**В Азербайджане в эти дни все собираются за праздничным столом**". Mətnə əsasən Azərbaycanda həmin günlər bayram masası arxasında yığışırlar, həmçinin də "**В праздничный день в Риме люди украшали свои дома лавровыми ветками**" fikri olan bənd də tapşırığa əsasən doğru cavab deyil. İnsanlar həmin gün evlərini dəfnə budaqları ilə bəzəyirdilər. Beləliklə,* ***"Ежегодно на площади Таймс-сквер собираются миллионы людей"*** *fikri mətnə əsasən düzgün deyil, çünki mətnə əsasən, hər il Tayms-skver meydanında on minlərlə insan yığışır (Каждый год десятки тысяч людей собираются на этой площади). Beləliklə,*

*test tapşırığının doğru cavabı “**Ежегодно на площади Таймс-сквер собираются миллионы людей**” olan bənddir.*

Выполните задания номер 4 – 6 на “Листе ответов”.

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Напишите ответ на вопрос по тексту «*Что сделал Юлий Цезарь в Древнем Риме?*».

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın cavabı mətndə “**В 46 году до нашей эры император Юлий Цезарь в Древнем Риме ввёл новый календарь**” (Eramızdan əvvəl 46-cı ildə imperator Yuli Sezar Qədim Romada yeni təqvim tətbiq etmişdir) cümləsində öz əksini tapmışdır. Beləliklə, “**Юлий Цезарь в Древнем Риме ввёл новый календарь**”test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста.
На экранах своих телевизоров и смартфонов люди по всей Америке наблюдают ... .

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu yarımçıq cümlə mətndə “**По всей Америке миллионы людей наблюдают за шаром на экранах своих телевизоров и смартфонов**” (Bütün Amerikada milyonlarla insanlar öz televizorlarön ekran və smartfonlarından hava balonunu izləyirdilər) kimi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığının **doğru cavabı** “за шаром”-dır.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Напишите одно прилагательное из текста, которое характеризует слово «***гирлянды***».

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığında “**гирлянды**” (zəncirə) ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş “**На площадях ставят ёлки, улицы украшают разноцветными гирляндами**” (Meydanlarda şam ağacları qurulurdu, küçələr rəngarəng zəncirələrlə bəzədilirdi) cümləsinə əsasən, test tapşırığının **doğru cavabı** “разноцветные” (rəngarəng) sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Сколько слов сочетается со словом *шкаф*?
Стенной, книжный, высокий, водяной, тёплый, деревянный, старинный

A) 5 B) 2 C) 3 D) 6 E) 4

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika. Sözlərin uyğunlaşması

İzah: *Bu test tapşırığında “шкаф” sözünün işlənə bildiyi sifətləri seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərə nəzər saldıqda görürük ki, “**долгий**” (uzunsürən), **“водяной**” (su), **“тёплый**” (isti) sifətləri “шкаф” sözü ilə işlənə bilməz. “**Стенной”** (divar), **“книжный**” (kitab), “**высокий”** (hündür), “**деревянный”** (taxta), “**старинный**” (köhnə) sözləri isə “шкаф” sözü ilə istifadə edilə bilər. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** “5” olan bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

В каком слове звуков больше, чем букв?

A) линия B) семья C) солнце
D) известный E) объект

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Fonetika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən səs sayının hərf sayından çox olduğu sözü seçmək tələb olunur. "**Линия**" sözündə 5 hərf, 6 səs, "**семья**" – 5 hərf, 5 səs, "**солнце**" – 6 hərf, 5 səs, "**известный**" – 9 hərf, 8 səs var. "**объект**" sözündə 6 hərf, 6 səs var. Bu sözlərdən təkcə "**линия**" sözündə səs sayı hərfdən çoxdur, çünki "я" hərfi saitdən sonra gələrsə iki səs bildirir: [й'а]. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"**линия**" olan bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.

Мне нужно узнать, как проехать ... улицы Видади ... улицу Чингиза Мустафаева.

A) от, к B) с, на C) с, в
D) к, на E) из, по

Alt-standart: *8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.*
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış sözönülərini əlavə etməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. "**Мне нужно узнать, как проехать ... улицы Видади ... улицу Чингиза Мустафаева**" cümləsini tamamlamaq üçün sözönülərindən sonra gələn sözləri müvafiq olaraq (откуда? куда?) sualları vermək lazımdır. Bu zaman hala görə* ***"с"*** *və* ***"на"*** *sözönülərinin işlənməsi məqsədəuyğundur. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"**с, на**" sözönüləri olan* ***bənddir****.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Укажите слова с положительным значением.

A) поверить, обмануть
B) спасать, ограбить
C) благодарить, заботиться
D) наслаждаться, обидеть
E) восхищаться, ранить

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika. Sözlərin izahı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş müsbət mənalı söz cərgəsinin leksik mənasını düzgün seçmək tələb olunur. "**Поверить, обмануть**" (inanmaq, aldatmaq), "**спасать, ограбить**" (xilas etmək, qarət etmək), "**наслаждаться, обидеть**" (həzz almaq, incitmək), "**восхищаться, ранить**" (heyran olmaq, yaralamaq) söz cərgələrində bir söz müsbət bir söz isə mənfi mənada verilmişdir. "**Благодарить, заботиться**" (təşəkkür etmək, qayğı göstərmək) söz cərgəsində isə hər iki söz müsbət mənalıdır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"**благодарить, заботиться**" olan bənddir.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Укажите логически верный ответ.

В энциклопедии были такие яркие иллюстрации, что я сразу же купила её.

A) Из-за отсутствия ярких иллюстраций я сразу купила энциклопедию.
B) Я сразу купила энциклопедию, потому что в ней были очень яркие иллюстрации.
C) Иллюстрации в энциклопедии были не такими яркими, чтобы я сразу купила её.
D) Иллюстрации в энциклопедии были яркими, и я передумала её покупать.
E) Я сразу увидела очень яркие иллюстрации и поэтому не купила энциклопедию.

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Məntiq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləyə "**В энциклопедии были такие яркие иллюстрации, что я сразу же купила её**" leksik-semantik mənasına əsasən uyğun olan cümləni seçmək tələb olunur. "**Из-за отсутствия ярких иллюстраций я сразу купила энциклопедию**" (Parlaq illüstrasiyalar olmadığına görə mən dərhal ensiklopediyanı aldım), "**Иллюстрации в энциклопедии были не такими яркими, чтобы я сразу купила её**" (İllüstrasiyalar ensiklopediyada elə də parlaq deyildi ki, mən onu dərhal alım), "**Иллюстрации в энциклопедии были яркими и я передумала её покупать**" (İllüstrasiyalar ensiklopediyada parlaq idi və mən onu almaq fikrindən*

*daşındım), "***Я сразу увидела очень яркие иллюстрации и поэтому не купила энциклопедию***" (Mən dərhal çox parlaq illüstrasiyaları gördüm və ona görə ensiklopediyanı almadım) bəndləri məntiqi baxımdan verilmiş cümləyə uyğun deyil. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "Я сразу купила энциклопедию, потому что в ней были очень яркие иллюстрации"*** *(Mən dərhal ensiklopediyanı aldım, çünki içində çox parlaq illüstrasiyalar var idi) cümləsi olan bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Составьте текст.

1. Наши учителя и родители давно планировали эту поездку для нас.
2. Так как тоже хотят посмотреть прекрасные картины музея.
3. Послезавтра мы всем классом поедем в Музей искусств.
4. Все они собираются поехать с нами.

A) 2, 1, 3, 4 B) 3, 1, 4, 2
C) 1, 2, 3, 4 D) 3, 4, 2, 1
E) 2, 1, 4, 3

Alt-standart: 7-3.1.3. Mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcılığı müəyyən edir.
Bölmə: Sintaksis
İzah: *Bu test tapşırığında mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda "***Послезавтра мы всем классом поедем в Музей искусств***" (Birigün biz bütün siniflə İncəsənət muzeyinə gedəcəyik) cümləsinin birinci işlənilməsi məqsədəuyğun sayılır. Daha sonra "***Наши учителя и родители давно планировали эту поездку для нас"*** *(Müəllim və valideynlərimiz bu səfəri bizim üçün çoxdan planlaşdırırdılar);* ***"Все они собираются поехать с нами"*** *(Onlar hamısı bizimlə getməyə hazırlaşırlar)* ***və "Так как тоже хотят посмотреть прекрасные картины музея****" (Çünki onlarda Muzeyin gözəl rəsm əsərlərini görmək istəyirlər) cümlələrin verilməsi düzgün olardı. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *3, 1, 4, 2 ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
Я плохо знаю ... .

A) его B) нему C) него D) он E) ему

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Qrammatika, sözün formaları
İzah: *Bu test tapşırığında sözün düzgün hal formasını tapmaq tələb olunur. "***Я плохо знаю...***" cümləsinə sözün düzgün formasını tapmaq üçün feildən sual verilir: "кого?" sualı verilməlidir. Bəndlərdə verilmiş "нему" (ona) – к кому?; "него" (ona) – у кого?; "он" (o) – кто?; "ему"(ona) - кому? sözləri həmin suala cavab vermir. "Кого?" (kimi?) "винительный" halın sualı olduğuna görə biz "***его***" sözünü seçirik. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "его"*** *olan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
В середине красн… полос… по обеим сторонам флаг… изображён полумесяц с восьмиконечной звездой.

A) -ой, -е, -ом B) -ой, -ой, -е
C) -ую, -у, -у
D) -ая, -а, -а E) -ой, -ы, -а

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Qrammatika (hal şəkilçiləri)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri tamamlamaq üçün müvafiq şəkilçiləri seçmək tələb olunur. "***Красн… полос…*** " söz birləşməsində "***полос…***" ismi qadın cinsli, təkdə və yiyəlik halda olduğu üçün "-ы" (полосы); "***красн…***" sifəti isə "***полосы***" ismi ilə uzlaşaraq qadın cinsli, cinsdə, təkdə və yiyəlik halın "-ой" şəkilçilərini tələb edir. "***Флаг…***" sözü isə yiyəlik halda, kişi cinsli və təkdə olduğu üçün "-а" şəkilçisini qəbul edir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"-ой, -ы, -а" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Укажите пары синонимов.

1. соревнование a. увлечение
2. печаль b. грусть
3. хобби c. состязание

A) 1 – c; 2 – b; 3 – a
B) 1 – b; 2 – c; 3 – a
C) 1 – a; 2 – c; 3 – b
D) 1 – a; 2 – b; 3 – c
E) 1 – c; 2 – a; 3 – b

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sinonimlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sinonim cütlükləri seçmək tələb olunur. Burada verilmiş cütlüklər isimlərlə ifadə olunmuşdur. Bu isimlər içərisindən "**соревнование**" və "**состязание**" – "yarış", "**печаль**" və **"грусть"** – **"**qəm, qüssə", **"хобби"** və "**увлечение**" – "maraq" mənalarını verir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "1 – c; 2 – b; 3 – a" olan bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос.
– Ты катался вчера на велосипеде?
– ...

A) Да, я катался вчера на велосипеде.
B) Я буду кататься вечером на велосипеде.
C) Да, я катался позавчера на велосипеде.
D) Конечно, я катался сегодня на велосипеде.
E) Нет, я не буду кататься на велосипеде.

Alt-standart: 5-1.1.1. Müraciətlər zamanı sadə sualları cavablandırır.
Bölmə: Dialoq.
İzah: *Bu test tapşırığında dialoqu qurmaq üçün "**Ты катался вчера на велосипеде?**" (Sən dünən velosiped sürürdün?) sualına cavab vermək lazımdır. "**Я буду кататься вечером на велосипеде**" (Mən axşam velosiped sürəcəm), "**Да, я катался позавчера на велосипеде**"(Bəli, mən srağagün velosiped sürdüm), "**Конечно, я катался сегодня на велосипеде"** (Əlbəttə, mən bu gün velosiped sürürdüm) və **"Нет, я не буду кататься на велосипеде**" (Xeyr, mən velosiped sürməyəcəm) fikirləri verilmiş sualın cavabı deyil. Sualın cavabı "**Да, я катался вчера на велосипеде**" (Bəli, mən dünən velosiped sürürdüm) cümləsidir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "Да, я катался вчера на велосипеде" olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

К какому слову ***нельзя*** задать вопрос *как?*

A) красиво B) по-русски C) плохо
D) тихий E) пешком

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-ssemantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Nitq hissələri və onlara verilən suallar
İzah: *Bu test tapşırığında "**как?**" (necə?) sualının hansı sözə verilə bilmədiyi soruşulur. "**Красиво**"(gözəl), "**по-русски**" (rusca), "**плохо**" (pis), "**пешком**" (piyada) – sözləri zərfdir və necə sualına cavab verirlər, lakin "**тихий**" (sakit) sözü sifətdir və rus dilində "какой?" sualına cavab verir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** **"**тихий" qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
Туристы проехали красив... деревн... .

A) -ая, -я B) -ой, -е C) -ую, -и
D) -ой, -и E) -ую, -ю

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Qrammatika (hal şəkilçiləri)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri tamamlamaq üçün müvafiq şəkilçiləri seçmək tələb olunur. "**Деревн...**" ismi təkdə, qadın cinsli və təsirlik halda olduğu üçün "**-ю**" şəkilçisi qəbul edir; "**красив...**" sifət isə ona uzlaşaraq (təkdə, qadın cinsli və təsirlik halda olduğu üçün) "**-ую**" şəkilçisi qəbul edir. Digər şəkilçilər hal və cinsə görə uyğun gəlmir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "**-ую, -ю**" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Укажите соответствие.
1. Сейчас я … на юридическом факультете.
2. Через год я … университет.
3. Я много … о будущей работе.
4. Самое главное для меня – … интересную работу.
5. Но я … точно, где я буду работать.

a. не знаю
b. найти
c. думаю
d. закончу
e. учусь

A) 1 – d; 2 – b; 3 – c; 4 – a; 5 – e
B) 1 – c; 2 – a; 3 – d; 4 – e; 5 – b
C) 1 – d; 2 – e; 3 – b; 4 – a; 5 – c
D) 1 – e; 2 – d; 3 – a; 4 – c; 5 – b
E) 1 – e; 2 – d; 3 – c; 4 – b; 5 – a

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir. 7-3.1.3. Mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcılığı müəyyən edir.
Bölmə: Məntiq. Sintaksis.
İzah: *Bu test tapşırığında cümlələrdə buraxılmış sözləri sintaksisin qaydalarına və məntiqə uyğun şəkildə müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda "**Сейчас я ... на юридическом факультете**" (İndi mən hüquq fakültəsində oxuyuram) – "verilmiş nöqtələrin yerinə "**учусь**"; "**Через год я … университет**" (Bir ildən sonra mən Universiteti bitirəcəm) – "verilmiş nöqtələrin yerinə "**закончу**"; "**Я много … о будущей работе**" (Gələcək işim haqqında çox fikirləşirəm) – "verilmiş nöqtələrin yerinə "*думаю*"; "**Самое главное для меня – … интересную работу**" (Mən üçün əsas maraqlı iş tapmaqdır) – "verilmiş nöqtələrin yerinə "**найти**"; "*Но я … точно, где я буду работать*" (Amma mən dəqiq bilmirəm harda işləyəcəm) – "verilmiş nöqtələrin yerinə "*не знаю*" feillərinin qoyularaq işlənilməsi məqsədəuyğun sayılır. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı "1 – e; 2 – d; 3 – c; 4 – b; 5 – a**" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

В каком ряду есть ***лишнее*** слово?
A) вишня, черешня, абрикос
B) повесть, рассказ, поэт
C) пятница, среда, вторник
D) заяц, лиса, медведь
E) повар, учитель, инженер

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Məntiq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş söz cərgələrindən leksik-semantik mənasına əsasən artıq olanı seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin leksik mənalarına nəzər saldıqda, "***вишня, черешня, абрикос***" (albalı, gilas, ərik) – hamısı meyvə, "***пятница, среда, вторник***" (cümə, çərşənbə, çərşənbə axşamı) – hamısı həftə günləri, "***заяц, лиса, медведь***" (dovşan, tülkü, ayı) – hamısı heyvan, "***повар, учитель, инженер***"* (aşbaz, müəllim, mühəndis) – hamısı peşədir. "**Повесть, рассказ, поэт**" (povest, hekayə, şair) – burada povest və hekayə ədəbi janrlar, şair isə canlıdır. *Beləliklə, **doğru cavab*** "повесть, рассказ, поэт*" olan bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Укажите словосочетание, в котором выделенное слово употреблено в переносном значении.
A) *сладкий* напиток
B) *сладкое* яблоко
C) *сладкие* пироги
D) *сладкий* чай
E) *сладкая* жизнь

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika. Sözlərin mənası.
İzah: *Bu test tapşırığında kursiv ilə verilmiş sözlərin məcazi mənada istifadə olunduğu bəndi seçmək tələb olunur: "**сладкий напиток**"(şirin içki), "**сладкое яблоко**" (şirin alma), "**сладкие пироги**" (şirin kökə) və "**сладкий чай**" (şirin çay) söz birləşmələrində "şirin" sifəti həqiqi mənada işlənib. "**Сладкая жизнь**" söz birləşməsində isə "**şirin**" sözü məcazi mənada işlənilmişdir.*

Beləliklə, test tapşırığının ***doğru cavabı*** ***“сладкая жизнь”*** *olan bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Укажите антоним к слову *быстрый*.

A) большой B) сложный C) твёрдый
D) маленький E) медленный

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksikologiya (Antonimlər)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş “**быстрый**” **(tez, cəld, sürətli”** sözünə antonim seçmək tələb olunur. “**Большой”** – “**böyük, iri**”, “**сложный** – **“mürəkkəb, qəliz”** “**твёрдый”** – **“bərk, möhkəm**” və “**маленький”** – **“kiçik, balaca”** mənalarını verir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“**медленный”** – **“yavaş, asta**” olan bənddir.*

Прочитайте текст и выполните задания 23 – 30.

1. Гёйгёльский заповедник открылся в 1925 году. Это был первый государственный заповедник страны. Его территория охватывала около 7000 гектаров. В 2008 году он стал также национальным парком. К этому времени его территория увеличилась в 2 раза. Основная цель создания этого уникального парка – сохранить живописную природу и богатый животный мир. Половину парка занимает реликтовый лес.

2. Сейчас в парке охраняют и изучают животный и растительный мир Малого Кавказа. Здесь заботятся о чистоте воды уникального Гёйгёля. Это озеро – ценный источник питьевой воды. Гора Кяпяз также находится на этой территории. Высота горы более 3000 метров. В результате землетрясения часть горы обрушилась и преградила течение реки Агсу. Так и появилось озеро Гёйгёль.

3. Фауна парка очень разнообразна. В его лесах живут косули и зайцы. Много в парке также горных козлов. Здесь можно встретить закавказского бурого медведя, кавказского оленя, кабанов. На озере Гёйгёль можно любоваться удивительными лебедями. Здесь гнездятся более пятидесяти видов птиц. Среди них есть горная куропатка и чёрный гриф. Многие исчезающие виды животных и птиц парка занесены в Красную книгу.

4. Флора парка не менее богата – более 400 различных видов растений: эльдарская сосна, дуб, ель. Благодаря развитию экологического туризма люди из разных стран могут посетить и любоваться редкой красотой природы этого парка.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Определите правильный ответ на вопрос по тексту *“Что из Гёйгёльского национального парка занесено в Красную книгу?”*.

A) Гора Кяпяз.
B) Озеро Гёйгёль.
C) Реликтовый лес.
D) Многие животные и птицы.
E) 400 различных видов растений.

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın doğru cavabını tapmaq tələb olunur. Verilmiş sualda Qırmızı kitaba Göygöl Milli Parkından nə daxil edildiyi soruşulur. Mətndə bu sualın cavabı* ***“Многие исчезающие виды животных и птиц парка занесены в Красную книгу*** *” (Parkın bir neçə nəsli kəsilməkdə olan quş və heyvanları Qırmızı kitaba daxil edilib) cümləsində verilmişdir: Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“Многие животные и птицы” olan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста.
В начале XXI века … .

A) уменьшилась площадь Гёйгёльского национального парка
B) фауна Гёйгёльского национального парка стала ещё более богатой

C) Гёйгёльский заповедник стал национальным парком
D) гора Кяпяз преградила течение реки Агсу
E) больше половины Гёйгёльского национального парка занял реликтовый лес

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin I abzasına nəzər yetirmək lazımdır:* ***"В 2008 году он стал также национальным парком".*** *Buradan aydın olur ki, XXI əsrin əvvəlində qoruq milli park olmuşdur. Digər bəndlərdə: "**уменьшилась площадь Гёйгёльского национального парка**" (Göygöl Milli Parkının sahəsi azalmışdır) – mətnə əsasən Göygöl Milli Parkının sahəsi iki dəfə artmışdır; "**фауна Гёйгёльского национального парка стала ещё более богатой**" (Göygöl Milli Parkının faunası daha da zənginləşdi) – mətndə qeyd olunur ki, bəzi heyvan və quşlar nəsli kəsilməkdədir, buna görə də faunası daha da zənginləşə bilməz; "***гора Кяпяз преградила течение реки Агсу***" (Kəpəz dağı Ağsu çayının axınının qarşısını almışdır) – mətndə bu haqda deyilsə də, lakin XXI əsrin əvvəlində baş verməsi qeyd olunmayıb; "**больше половины Гёйгёльского национального парка занял реликтовый лес**" (Göygöl Milli Parkının sahəsinin yarısından çoxunu çox qədim meşə tuturdu) – mətndə çox qədim meşənin parkın yarısını tutduğu vurğulanır. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "Гёйгёльский заповедник стал национальным парком" olan bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 25saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Какое утверждение ***не соответствует*** содержанию текста?

A) Высота горы Кяпяз составляет более трёх тысяч метров.
B) Прекрасных лебедей можно увидеть на озере Гёйгёль.
C) В Гёйгёльском национальном парке разнообразная природа.
D) Территория заповедника занимала более 7000 гектаров.
E) В 1925 году открылся первый государственный заповедник страны.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş yanlış fikri təyin etmək tələb olunur. Bəndlərdə qeyd olunan "**Высота горы Кяпяз составляет более трёх тысяч метров**" (Kəpəz dağının hündürlüyü üç min metrdən çoxdur), "**Прекрасных лебедей можно увидеть на озере Гёйгёль**" (Göygöl gölündə çox gözəl qu quşlarını görmək olur), "**В Гёйгёльском национальном парке разнообразная природа**" (Göygöl Milli Parkının təbiəti müxtəlifdir) və "**В 1925 году открылся первый государственный заповедник страны**" (1925-ci ildə ölkənin ilk dövlət qoruğu açılmışdır) fikirləri mətndə verilmişdir. **"Территория заповедника занимала более 7000 гектаров"** fikri isə yanlışdır, çünki mətnə əsasən qoruğun sahəsi 7000 hektara yaxın idi. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "Территория заповедника занимала более 7000 гектаров" olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Укажите основную мысль текста.

A) В парке встречаются более пятидесяти видов птиц.
B) В результате землетрясения образовалось озеро Гёйгёль.
C) Гёйгельский национальный парк имеет большую территорию.
D) В национальном парке изучается природа Малого Кавказа.
E) Гёйгёльский национальный парк богат животным и растительным миром.

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş variantlardan* ***"В парке встречаются более пятидесяти видов птиц"*** *(Parkda əllidən çox quş növünə rast gəlmək olur),* ***"В результате землетрясения образовалось озеро***

Гёйгёль*”, *(Zəlzələ nəticəsində Göygöl gölü əmələ gəlmişdir)* ***“Гёйгельский национальный парк имеет большую территорию” *(Göygöl Mill Parkının böyük sahəsi var) və* ***“В национальном парке изучается природа Малого Кавказа”*** *(Milli Parkda Kiçik Qafqazın təbiəti öyrənilir) fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu ifadə etmirlər. Mətndə, əsasən, Göygöl Milli Parkının bitki və heyvanlar aləminin zəngin olmasından bəhs edildiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“Гёйгёльский национальный парк богат животным и растительным миром” olan bənddir.*

Выполните задания номер 27 – 30 на “Листе ответов”.

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Выпишите из 3-его абзаца текста синоним слова «***чудесный***».

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada “****чудесный****” (ecazkar, çox gözəl, qəribə) sözünün mətnin üçüncü abzasındakı sinonimini müəyyən etmək tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“****удивительный****” sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Выпишите из 1-го абзаца слово, которое означает *“участок, где оберегаются и размножаются животные и растения”.*

Alt-standart: 5- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü mətndə tapıb yazmaq tələb olunur: “участок, где оберегаются и размножаются животные и растения” (heyvan və bitkilərin qorunub və çoxalması üçün ayrılan sahə). Test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“заповедник” (qoruq) sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста, заменив в ответе не менее двух слов.

Благодаря развитию экологического туризма ... .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni “Благодаря развитию экологического туризма люди из всех государств могут побывать и увидеть красоту окружающей среды” şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос, выразив своё мнение не менее чем в 3-х предложениях.

Какой парк вы бы хотели иметь в вашем районе?

Alt-standart: 7- 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10-4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

“Я хочу, чтобы в нашем районе был большой парк с высокими деревьями и красивыми цветами. Чтобы в парке была дорожкак для велосипедов и скутеров. В парке должно быть много скамеек”.